SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #4.2022

Fett på femkamp!

Roverne er noen tøffinger og er ikke redde for litt gjørme under neglene ...

INNHOLD

FLOKK OG KOLONI

Gjenbruk:
Lag pynt og gaver til jul 8
Ta et merke: Godteri 11
Patruljedyret: Hubro 12

TROPP

Historien om verdens første World Scout Jamboree 16
Ta et merke: Livline 19
Åtte årstider på eit år 20
Jo, du kan forandre verden! 22
Auroras beste boktips 24

ROVERLAG

Mye moro som solorover! 28
Å vaske ull er tull! 30
Ta et merke: Kokk 31
Bli ferdig med det! 32
Yngst og best 34

Portrettet:
Simmen Karoliussen 38
Frivillighetens år:
Feiring gjennom 2022 40
Nye speidervenner fra Taiwan 43

LEDER

Nytt og nyttig verktøy 44
Scouts' Own for alle 46
Speider på spekteret 48
Heisann, Zambia! 50

FASTE SPALTER

Kortnytt 3
Hodebry og vitser 14
Peffens hjørne 18
Premiequiz 25
Speidersjefens hjørne 49
Heder & ære 51

F-1

Hva er dette?
Bokstaven og tallet viser hvilket *mål* i programmerkene saken passer til. Merkene og målene finner du i loggbøkene og i Speiderbasen.

LEDER

REDAKTØR: KIRVIL KAASA

Alltid beredt

Humorserien Alltid beredt på TVNorge og discovery+ har engasjert mange i høst. Der lever komiker Steinar Sagen ut drømmen om å være speiderleder slik han mener å huske at hans egne ledere var. Ennå er det noen episoder igjen, så det er bare å følge med til siste merke er tatt!

Meningene om serien er delt. Én elsker påfunnene, den andre synes det er flaut å se på (men gjør det kanskje likevel?) Noen irriterer seg over banningen – som gir en god mulighet til å reflektere sammen med speiderne om hvordan vi snakker sammen – andre tenker ikke over det.

«All PR er god PR!» Uttrykket skal stamme fra den amerikanske forretningsmannen og «sirkuskongen» P.T. Barnum (1810–1891). Påstanden stemmer ikke alltid, men oppmerksomheten speideren har fått gjennom Alltid beredt takker vi ja til! De aller fleste, også de som ikke er eller har vært speidere, skjønner at det er forskjell på ekte speiding og sprellene til komiker-speiderne i TV-serien.

I det store koret av avsendere som kjemper om oppmerksomheten vår hver dag er det ikke enkelt å være en stemme som blir lagt merke til. Kan speideren få hjelp fra en tøysete humorserie, er det bare å juble. Så må vi være «alltid beredt» til å ta imot nye speidere og ledere og gi dem ekte speideropplevelser og et inkluderende fellesskap de vil bli værende i.

Speiderhilsen
Kirvil Kaasa
ansvarlig redaktør

FOTO: ALEXANDER VESTRUM

ALLTID BEREDT

Besøksadresse:
St. Olavsgate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

TRYKT I NORGE NO-145

SPEIDEREN er kortreist, miljøvennlig og produseres på bærekraftig vis. Papiret er fra en av de mest miljøvennlige papirfabrikkene i Sverige. SPEIDEREN trykkes på et svanemerket trykkeri på Aurskog før bladet sendes direkte til deg. Trykt i Norge og trygt for deg som medlem i Norges speiderforbund.

Ansvarlig redaktør: Kirvil Kaasa
Design: Speider-sport
Forsidefoto: Mads Ankarstrand
Trykk: Aksell
Opplag: 16 200
Redaksjonen avsluttet: 26.10.2022
Generalsekretær: Stine Schultz Heireng
Speidersjef: Håvard Djupvik
Bidragsytere: Fia og Mads Theodor Andenæs-Graver, Helene Bredal, Line Aas Mjøster, Michael Hoven Syversen, Ksenia Sazonova, Venusia Vinciguerra
Redaksjonen:
Alexander Vestrum, Amalie Dalhaug Halleland, Aurora Thuve-Rønning, Christian Sangereid, Hanne Kristine Lybekk, Janne Kathinka Fongen, Oscar Eliassen Fink

KORTNYTT

AV ALEXANDER VESTRUM OG KIRVIL KAASA

Follospeideres serveringssted fylte 90 år

Leker, natursti og bursdagssang sto på programmet da Langhus-speiderne og andre gjester feiret at Sterkerudhytta er 90 år. Den ligger i Nordre Follo kommune. Dette er faktisk det eldste serveringsstedet i Sørmarka, skriver Østlandets Blad. Hytta er et populært turmål for folk i området, der kan de få kjøpt mat og drikke. ❖

FOTO: FRODE VIGEMYR

FOTO: BJØRN TORE NESS - NAMDALSAVISA

Speider fikk Ukas blomst

– Dette var overraskende, sier Monica Stendahl når hun får Ukas blomst av Namdalsavisa. Tidligere i år var hun blant dem som tok initiativ til å starte opp igjen speidergruppa i Namsos i Trøndelag krets, og det er hun nå hedret for av lokalavisa.

– Responsen har vært enorm! Både fra unger som vil bli speidere og fra næringslivet, som vil bidra gjennom sponsing, sier Monica til lokalavisa. ❖

Hele familien med i speideren i Egersund

– Som en familie på seks blir det nok en del år i speideren fremover. Vi ser frem til å berike de to minste med den samme kunnskapen om og iveren for friluftsliv og naturopplevelser, sier Marianne Aamodt-Skårdalsmo. Hun og mannen Oddvar Aamodt er aktive i 1. Egersund speidergruppe i Vesterlen krets. De to eldste barna, Dina Angelica og Viljar, har vært aktive speidere i flere år. Og i høst ble seks år gamle Iselilja med, skriver Dalane Tidende. Om noen år vil sannsynligvis to år gamle Brim gjøre det samme. ❖

FOTO: PRIVAT

FOTO: ROLF-OTTO ERIKSEN - ØSTLANDETS BLAD

Ski-speiderne i stadig vekst

– For meg var det uaktuelt å forlate Ski speidergruppe med synkende medlemstall og sviktende oppslutning. Den dagen jeg gir meg, vil jeg at gruppa vår skal være på topp, sier Tom Jahren. Han er gruppeleder i Ski speidergruppe i Follo krets. Gruppa hadde nedgang i medlemstallet, men holdt det gående så godt de kunne. Og det har gitt resultater, skriver Østlandets Blad. Nå har gruppa over 100 medlemmer og fortsetter å vokse. ❖

Våte speidere etter padling i Ålesund sentrum

– Det kom ei sidebølge, og vi velta, forteller en av speiderne i 1. Ålesund speidergruppe i Sunnmøre krets. Heldigvis fikk gutta i kanoen hjelp av en følgebåt. Det skjedde da speiderne padlet i selveste Brosundet i Ålesund sentrum i siste del av september, ifølge lokalavisa Bypatrioten. Speideren kan fortelle at det ikke var kaldt i vannet – selv om det ifølge avisa var bare 12 grader.

– Vi har faktisk nettopp hatt kantretrening på Mauseidvatnet nå i august, så dette gikk bra. Alle hadde levert inn mobilene sine i tillegg, så dette gikk bra på alle måter, forteller leder Torgrim Bjørkedal Finnes. ❖

FOTO: 1. ÅLESUND SPEIDERGRUPPE

300 sider om 100 år med speiding i Nes

– Speiderens historie viser en interessant utvikling, sier Øystein Smidt. Han har skrevet boka om 100 år med speiding i Nes på Romerike, skriver lokalavisa Raumnes. Den første speidergruppa i kommunen ble stiftet på Årnes 21. november 1920. I boka kan vi blant annet se bilde av fire deltakere på vei til Norsk Speiderpikeforbunds landsleir ved Strålsjøen i Alvdal i 1973. ❖

Hedmark-speidere ryddet søppel

Under Strandryddeuka var speiderne i 1. Grue speidergruppe i Hedmark krets med på å plukke søppel på Kirkenær. De fikk lære om søppel av Anette Mobakk i Hold Solør Rent, skriver iSolør.no.

– Hold Norge Rent arrangerer denne uken Strandryddeuka. Der prøver de å bidra til at folk skal gå ut og plukke, og de vil at man skal tenke over hva man slenger fra seg rundt om i naturen. Derfor er jeg her i dag for å informere speiderne om søppel, sier Anette. Og det var ikke lite søppel speiderne plukket! ❖

FOTO: HERMAN OLAI LARSEN - ISOLØR

Tips oss

Her presenterer vi notiser om små og store speiderhendelser. Fortell oss hva du driver med! Har dere vært på en tur litt utenom det vanlige? Kanskje dere har gjort noe som er blitt lagt merke til i lokalsamfunnet? Send bilde og en kort tekst til SPEIDEREN, så kanskje det havner i bladet: kk@speiding.no

FOTO: RAGNA BRÅTANE LEMVIK

300 var med på natursti i Kragerø

70 speidere overnattet ute da 1. Sannidal speidergruppe i Grenland krets arrangerte den årlige naturstien. Det skjedde på Lundereid gård i Farsjø, skriver Kragerø Blad Vestmar. Da det var tid for selve naturstien, var det over 300 deltakere i alle aldre.

– Speiderne sto for ulike aktiviteter, mens speiderens foreldreforening solgte kaffe og kaker. Det flotte arrangementet ble avsluttet med premieutdelinger og utlodning, der vandretrofeet fikk sin nye eier, står det i lokalavisa. ❖

Tiåring har trent for å bli med i speideren

– Det virker veldig gøy, sier tiårige Stina.

– Dessuten blir du sprek, for du går på tur og sånn. Jeg har mitt eget pop up-telt hjemme i hagen, så jeg kan litt fra før, fortsetter hun. Ifølge lokalavisa Kvinnheringen har Stina gledet seg hele sommeren til å bli med i Rosendal speidergruppe i Ryvarden krets. Avisa var til stede da gruppa arrangerte åpen dag med en liten leir ved Rosendal ungdomsskule. ❖

FOTO: KATRIN HANDELAND

FOTO: SNORRE STANDISH NORHEIM - JÆRBLADET

Speidere på Jæren åpnet ny gapahuk

– I speideren bruker vi ikke saks, sier Maria Netland. Hun er en av lederne i Lye BK speidergruppe i Vesterlen krets. Gruppa markerte nylig åpningen av en ny gapahuk i Speiderskogen, skriver Jærbladet. Derfor måtte elleveårige Even bruke kniv til å kappe over snora under åpningen.

– Nå gir speideren en gapahuk til bygda, som kan brukes av skoler, barnehager og andre i bygda. Det er ikke bare speiderens. Hvis noen ønsker å bruke den i fritida, er den åpen for det, sier Maria. ❖

Wildo turmatboks

139,–

Hestra Ferox vinterhansker

419,–

Exped DeepSleep turpute

271,–

speider-sport

Speidersport.no

Trangia stormkjøkken
25-4 UL/GB
1522,–

Helle speiderkniv
507,–

Tufte Speidergenser i ull
674,–

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** KATINKA ROSBACH OG KIRVIL KAASA

Mål:
K-7, 8, 9,
S-7, 8

Lag pynt og gaver til jul

Det går godt an å lage fine gaver og julepynt av ting som ellers ikke kan brukes til så mye! **Her er noen forslag til gaver du kan lage av det du kan finne hjemme.**

GI BORT ET SOKKEDYR

Kanskje ligger det en enslig sokk og kjeder seg i skuffen? Den kan bli et morsomt sokkedyr til sokketeater!

Til ett sokkedyr trenger du:

- 1 enslig sokk
- Garn i en eller flere farger
- Knapper, bevegelige øyne, store treperler. Bruk det du har!
- Tjukk nål med stort hull til ullgarnet (stoppenål)
- Tekstillim eller kontaktlim

Slik gjør du:

Pynt sokken som du vil, med øyne og med hår av garn. Garnhåret fester du med lim eller ved å sy det fast. Nå har sokken blitt et fint sokkedyr!

BADESALT TIL EN BADEGLAD

Et tomt syltetøyglass kan bli en fin krukke med badesalt til en som er glad i vann. Og så lukter det deilig!

Du trenger:

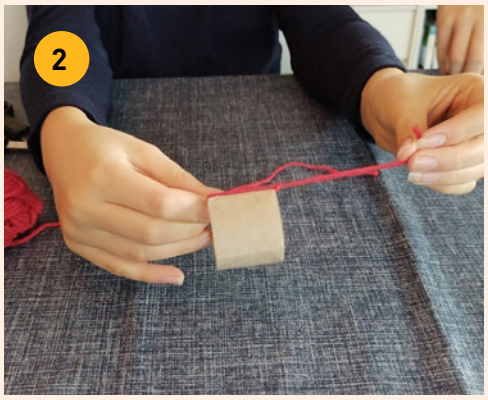
- Tomt glass med lokk
- Grovt salt fra matbutikken
- Et par dråper konditorfarge
- Hvis du vil ha god lukt: Et par dråper eterisk olje for god lukt (for eksempel sitronolje eller lavendelolje)
- En stoffbit
- Et fint bånd (og kanskje en gummistrikk)
- Saks
- Klistremerker, hvis du vil ha ekstra pynt på

Slik gjør du:

Hvis det er etikett på glasset, kan du løsne den med varmt såpevann. Rester av lim kan du fjerne med plasterfjerner. Få hjelp av en voksen.
Bland salt, olje og konditorfarge. Ha saltet i glasset og skru på lokket. Klipp en sirkel av stoff og fest den rundt lokket med båndet. Du kan også feste stoffet rundt lokket med en strikk og knyte båndet rundt etterpå. Det er lettere! Pynt glasset med klistremerker, hvis du vil.

DORULLNISSELUER

Du har kanskje laget noe av tomme dorullhylser før?
Her er en litt annerledes måte å gjøre det på.

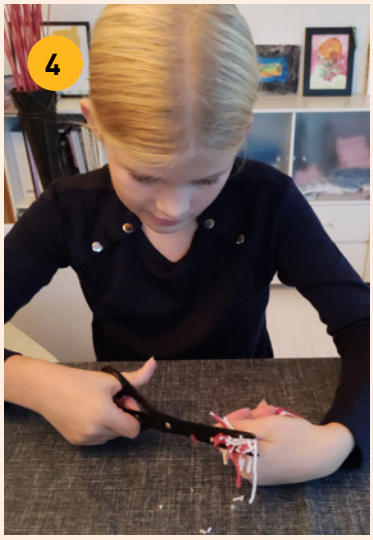

Du trenger:

- 1 tom dorullhylse
- Garn
- Saks

Slik gjør du:

Del dorullhylsen i to eller tre ringer. Synes du det er litt vanskelig, be om hjelp av en voksen. Klipp opp garn i 25–30 cm lange tråder. Hvis garnet er litt tykt, trenger du omtrent 20–30 tråder. Ta én tråd. Legg tråden dobbelt og fest den rundt papprullen (bilde 1 og 2). Gjør det samme med én og én tråd. Garntrådene skal ligge tett og fint rundt hele rullen (bilde 3). Til slutt knyter du en knute rundt alle de løse endene. Fest godt, slik at knuten ikke løsner. Du kan jevne til dusken forsiktig med saks (bilde 4). Hvis du vil, kan du også feste øyne på og litt bomull som skjegg. Da får du en fin nisse med topplue!

Hell salt eller sukker i glasset. Etterpå lager du et landskap av småting du allerede har.

JULEPYNT MED VINTERLANDSKAP

Denne fine julepynten passer ekstra godt i en vinduskarm eller på bordet. Du lager den av et litt stort, tomt syltetøy-glass med lokk, vanlig sukker eller salt og småting.

VET DU DETTE?

Plastleker skal ikke kastes sammen med annen plast. Ødelagte plastleker skal kastes i søppelbøtta, i restavfallet.

Et knust kaffekrus skal ikke kastes sammen med tomme syltetøyglass! Kast også det i søpla.

Tomme kaviartuber, aluminiumsfolie og telyskopper av metall kan gjenvinnes. Samle opp og putt dem i beholderen for glass og metall.

Husk å ta med avfall hjem fra tur. Sorter papir, plast, glass og metall før dere putter det i rett beholder.

Barn kan hjelpe de voksne med å huske at de skal sortere det som skal kastes. Alle kan gjøre litt, og til sammen gjør det en forskjell!

Let blant lekene dine, i skuffer og skap. Du finner sikkert noen fine, små ting som du kan bruke.

Du trenger:

- Stort, tomt syltetøyglass, med eller uten lokk
- 2–3 dl sukker eller salt
- Småting som plastdyr, kongler, Playmo- eller legofigurer

Slik gjør du:

Hell sukker eller salt i glasset. Det er snøen. Plasser tingene i «snøen» så det blir et fint landskap. Skru på lokket, hvis du vil. Vær forsiktig når du flytter glasset, ellers går det «snøras» i landskapet ditt! Denne julepynten passer det ikke å pakke inn som en gave, men du kan pynte med den mens du venter på at det skal bli jul. ❖

TA ET MERKE

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** KATINKA ROSBACH

Mål: K-7, 8, V-1

Godteri

Har du hørt om godterimerket? Det handler ikke om å spise så mye snop du klarer, men om å lage forskjellige typer godteri selv. **Ganske gøy og veldig godt!**

Mange lager godteri til jul. Det er morsomt, det smaker deilig og det kan bli fine gaver.

Dette skal du gjøre for å ta merket:

1. Lag marsipan.
2. Lag karameller.
3. Lag saftis.
4. Lag et godteri som ikke krever varme, for eksempel kokoskonfekt.

Kanskje dere kan ha et godteri-møte på speideren og lage noe av dette? Du kan også ta merket sammen med noen hjemme. Spør om lov først. Kanskje må dere også handle litt før dere setter i gang.

Først finner dere ut hva dere vil lage: Seigmenn … sjokoladetrøfler … marsipan … karameller … risboller … fudge … issjokolade … Nam, nam, det finnes så mye godt du kan lage selv! Finn fram oppskrifter og planlegg godteri-verkstedet. Under er en god oppskrift på julekarameller.

Karamellmassen skal koke og blir farlig varm, så til det må du ha god hjelp fra en voksen. Det er også lurt å bruke et sukkertermometer. Da er det mye lettere å få kara-mellene akkurat passe myke og seige.

Kos dere, og husk å rydde på kjøkkenet etterpå. ❖

PEPPERKAKEKARAMELLER TIL JUL

Dere trenger:

250 gram sukker
150 gram honning eller lys sirup
2,5 desiliter kremfløte
75 gram meierismør
krydderblanding: Cirka 1/2 kryddermål (0,5 ml) hver av malt kanel, ingefær, nellik og pepper
Sukkertermometer

Slik gjør dere:

Ha alt unntatt krydder i en gryte. Kok opp og la blandingen koke til den har en temperatur på 120 grader. Det tar omtrent 20–40 minutter. Bruk sukkertermometer og følg nøye med!

Kle i mellomtiden en stor brødform med bakepapir. Du kan også bruke to små former. Når blandingen er akkurat varm nok, ta gryta vekk fra varmen. Bland i krydder og rør godt. Du kan bytte ut krydderet med bittelitt salt eller med hakkede nøtter, hvis du vil.

Hell karamellmassen i brødformen. La den stivne helt. Skjær opp i passe store biter og pakk hver karamell inn i litt bakepapir. Ikke bruk matpapir, det setter seg fast i karamellen.

Mål:
S-6, 7

PATRULJEDYRET

TEKST: CHRISTIAN SANGEREID I **FOTO:** NATURFOTOGRAF ROGER BRENDHAGEN

En lydløs jeger

Dette er den største fuglen i Norge og Europa. Du har kanskje hørt den, men har du sett den? Her skal du få bli litt bedre kjent med hubroen.

Én ting er sikkert: Hubroen får ikke plass på fuglebrettet! Fra vingespiss til vingespiss måler den nesten to meter! Det er en majestetisk fugl som flyr stille mellom trærne, på utkikk etter neste lille musestek. For å kunne jakte helt lydløst, har hubroen en helt spesiell og myk fjærdrakt. Selv om den er stor, er det vanskelig for andre dyr å høre at den kommer.

SUPERSYN

Hubroen er lett å kjenne igjen på de lange «fjærhornene» på hodet og på de rødoransje øynene. Den hører godt og har veldig bra syn! Vi mennesker trenger 100 ganger sterkere lys enn det hubroen gjør for å kunne se noe som helst. Enten hubroen sitter høyt oppe på en jaktpost, eller den glir over landskapet på de store vingene sine, får den lett øye på hvert minste lille dyr som kan smake godt som uglemat.

SITTER STILLE ELLER SVEVER

Når den jakter sitter hubroen vanligvis helt urørlig, høyt oppe på en grein eller på en strømstolpe. Den snur litt på hodet av og til, mens den speider etter et bytte. Omtrent hvert femte minutt flyr den videre til et nytt sted.

Hvis det er store, åpne områder, jakter hubroen ved å sveve over landskapet og styrte ned på sovende byttedyr, både i trærne og på bakken. Ofte klarer den å komme helt lydløst og overraskende i mørket. Haren som sover rekker ikke å få med seg hva som skjer før det er for sent.

Hubroen spiser mye forskjellig, men den er en rovfugl. Den synes det smaker med både mus, hare, rev, frosk og krabbe.

DEN FARLIGE STRØMMEN

Når hubroen bruker strømstolper til å sitte på, slår den med vingene innimellom. Da skjer det lett at den kommer borti ledninger eller andre deler som det går strøm gjennom. Uglen får strøm i seg og dør, dessverre.

Det er høyspentmaster som dreper flest hubro. Områdene hvor uglene bor og jakter i blir stadig mindre fordi vi mennesker bygger hytter og veier. Det er også fort gjort at vi forstyrrer dem på andre måter.

Se så fine «horn» hubroen har!

LA HUBROEN VÆRE I FRED

I mars og april legger hubroen egg, ofte i en grop rett på bakken, eller på en fjellhylle, tett inntil eller under en bergskrent som beskytter mot vær og vind. Hvis hubroen blir forstyrret av mennesker når den har lagt eggene, eller før ugleungene har lært å fly, forlater ugleforeldrene redet. De vender ikke tilbake før det er for seint, altså når ungene er døde. Derfor skal vi holde oss på lang avstand fra fugler og dyr som har egg og unger. ❖

FAKTA OM HUBRO

Latinsk navn: Bubo bubo

Familie: Bubo

Lengde: 60–75 cm

Vingespenn: Opptil 185–190 cm

Vekt: 2,7–4,2 kg

Levetid: Opptil 60 år

Favorittmat: Smågnagere

Spiser også: Småfugl, måker, kråker og andre større fugler, krabber, fisk, frosk, harer, ungrev, pinnsvin

Trusler: Høyspentmaster, hytte- og veibygging, mennesker (forstyrrelser i hekketiden)

Rødlistestatus: Sterkt truet. Det betyr at det er svært stor fare for at hubroen skal dø ut. Hubroen er totalfredet i Norge (siden 1971).

Uhu ...

Vil du høre hva slags lyd hubroen og andre ugler og fugler lager? Gå inn på fuglevennen.no og bruk ørene ...

TEKST: HELENE BREDAL OG KIRVIL KAASA

Ordjakt

Kan du finne igjen alle vinter-ordene som har gjemt seg her? Du finner dem både bortover (vannrett) og nedover (loddrett). Lykke til!

P	K	V	I	N	T	E	R	B	Å	L	J
I	N	Ø	B	U	T	R	S	L	B	R	K
S	D	A	H	T	L	L	T	T	S	N	V
F	U	S	D	N	R	H	Y	V	K	R	D
L	D	T	E	F	H	Y	S	R	I	F	Y
E	U	J	T	Y	T	A	N	N	L	T	F
A	K	E	V	B	S	K	Ø	Y	T	E	R
I	L	R	A	R	N	F	K	F	L	Ø	E
F	U	N	I	C	Ø	E	R	K	Ø	D	K
U	T	E	J	T	B	Ø	Y	S	J	T	R
N	N	H	A	S	A	Å	S	T	L	I	O
S	Ø	I	Ø	Y	L	G	T	E	R	T	A
K	N	M	I	H	L	M	A	J	K	N	F
O	R	M	H	M	T	H	L	Ø	N	I	T
L	Y	E	N	S	A	Ø	L	S	Ø	Y	R
A	R	L	U	E	S	R	P	O	F	D	Å
F	J	U	L	A	K	B	A	K	T	I	V

AKE
IS
LUE
OLAF
SKI
SKØYTER
SNØBALL
SNØKRYSTALL
STJERNEHIMMEL
VINTERBÅL

Løsningen finner du på side 50.

HiHiHi!

– Hvorfor har du sjokolade med på tur?
– For å kunne velge flere ruter.

Det var en gang musa og elefanten skulle ut og bade. Da de kom til stranda, sa elefanten: – Åh, fillern, jeg glemte badebuksa mi hjemme! – Det gjør ikke noe, sa musa. – Jeg har med en ekstra som du kan få låne!

Det var en gang to appelsiner som var ute og gikk. Så skulle de over en bro. Plutselig falt den ene i vannet. Da ropte den andre appelsinen: – Vent til jeg blir skrelt, så skal jeg hive uti en båt til deg!

GÅTER

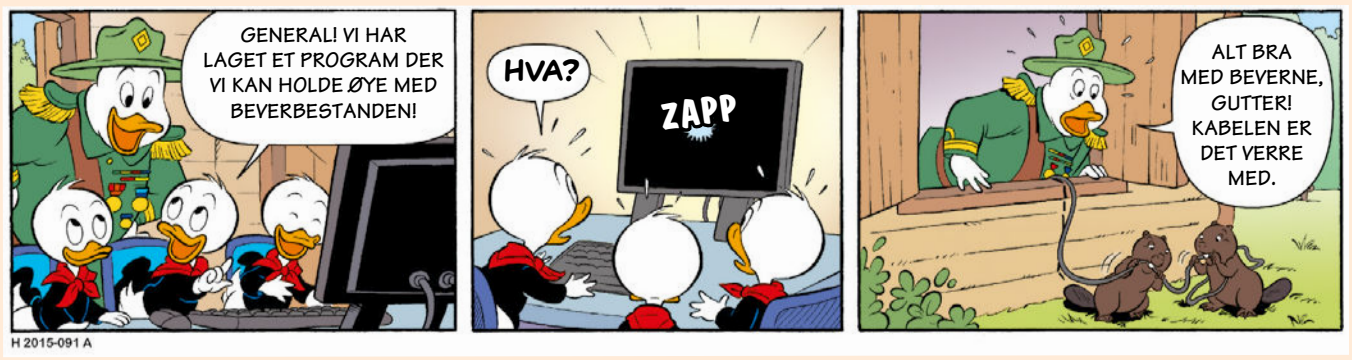
1. Hva kan være like stort som en elefant, men veier ingenting?
2. Hva er det eneste man kanskje kan finne i en tom lomme?
3. Hvilken ball kan ikke sprette?
4. Hva får du hvis du putter en teddybjørn i fryseren?
5. Hva er likheten mellom frisøren og hanen?

SVAR

1. Skyggen til elefanten
2. Et hull
3. En snøball
4. En isbjørn
5. Begge har kam

HAHAHA!

TEGNESERIER

HISTORIEN OM

TEKST: ALEXANDER VESTRUM OG KIRVIL KAASA

Da verdens speidere var samlet for første gang

En del av de norske speiderne før avreisen til leiren i London. De var nok veldig spente! Foto: Ukjent.

Når du skal på verdensspeiderleir, hvilket dyr vil du ta med?

Nå er det – dessverre, eller kanskje heldigvis – ikke slik lenger. De norske speiderne skal ikke ta med seg dyr til verdensjamboreen i Sør-Korea neste år.

MED SEKK, SOVEPOSE OG ... EN KAMEL, KANSKJE?

Men på den aller første verdens-speiderleiren ble troppene, som alle sammen besto av gutter, oppfordret til å ta med seg sitt favorittdyr. Det var til leirens egen dyrehage. Leiren ble arrangert i London i 1920, altså for 102 år siden.

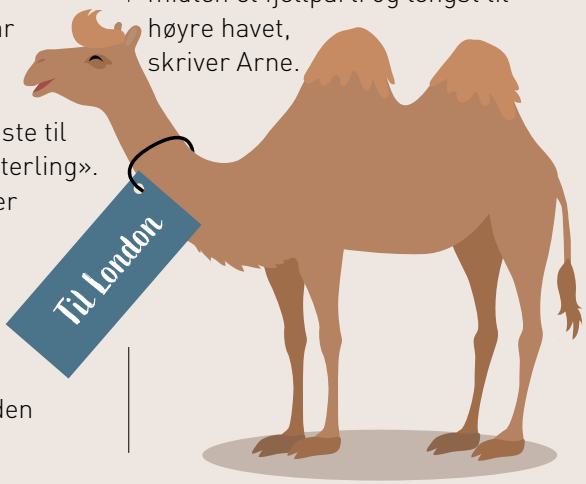
Dette var bare et og et halvt år etter at første verdenskrig var slutt. Og selv om mye var ulikt fra nå, var det også likheter. Verden ble rundt de tidene herjet av influensa-pandemien spanskesyken.

INNENDØRS LEIR PÅ BETONGGULV

Arne H. Lae fra Bærum var 21 år da han deltok på jamboreen. Han var blant dem fra Østlandet som reiste til leiren med dampskipet «Sterling». Det ble en værhard tur over Nordsjøen, og bare tre av speiderne unngikk å bli sjøsyke. Omsider la skipet til kai i Newcastle i Nord-England. Derfra var det videre med tog til den britiske hovedstaden.

Da de norske speiderne kom fram, var det mange inntrykk å ta inn over seg. Det som imponerte Arne og de andre aller mest, var hvordan messehallen Olympia var pyntet med flotte kulisser. Han skriver om dette i SPEIDEREN nummer 7 – 1920.

– Bakteppet forestilte en urskog, i midten et fjellparti og lengst til høyre havet, skriver Arne.

Speiderne på jamboreen bodde altså innendørs i denne store hallen. Den finnes fortsatt i dag og har et stort glasstak. De norske speiderne hadde øvd på å sette opp telt til oppvisningen under leiren. Men plutselig oppdaget de noe som kunne skape store problemer for dem.

– Hele gulvet besto nemlig av sement. Hvordan i all verden skulle man få ned trepluggene våre? De norske speiderne bekymret seg over dette i to dager, før det hele løste seg. Da begynte noen arbeidere å kjøre jord inn i hallen, og etter to dager lå det 30–35 centimeter jord over hele gulvet.

VERDENSMESTERE I SPEIDING

På leirplassen i messehallen hadde de norske speiderne Spania, Nederland og Thailand som nærmeste naboer.
– Samtalen kom straks i gang, både med disse og alle de andre. Tysk, engelsk, fransk, svensk, dansk. Joda, det gikk utmerket. Naturligvis ble flere språk blandet sammen på en gang, men det hadde ikke noe å si. Hovedsaken var jo at vi forsto hverandre, skriver den norske leirdeltakeren. Hinderløp var blant aktivitetene. Her fikk Norge en rekke gode plasseringer, og noen av speiderne kunne til og med kalle seg verdensmestere!

TOLV DAGER UNDER GLASSTAK

Etter tolv dager var verdensjamboreen over, og Arne H. Lae forteller at avskjeden med speiderne fra andre land tok lang tid – det var så mange å si farvel til.

– Det ble derfor mange rørende avskjeder, og vi hadde nok alle sammen en egen, underlig følelse inne i oss når vi nå sa adjø til disse guttene vi daglig hadde vært sammen med og lært å kjenne som gode kamerater og som vi sannsynligvis aldri mer skulle få se igjen, skriver han.

En trøst var at speiderne hadde samlet adressene til andre speidere i lommebøkene sine. Stemningen blir vel omtrent slik også på slutten av jamboreen i Sør-Korea? Men i dag er det jo mye lettere å holde kontakt med venner, selv om de bor på den andre siden av jorda! ❖

FAKTA OM VERDENSSPEIDERLEIREN I 1920

- Arrangert i London.
- Selve leiren var under tak i messehallen Olympia, der 2 000 speidere bodde.
- I tillegg bodde 8 000 speidere i en teltleir i Richmond Park.
- 50 speidere og fire ledere fra Norge deltok.
- Speidere fra 30 andre land og en rekker stater i det britiske samveldet var til stede.
- De fleste indiske speiderne kom fram til London først ei uke etter at leiren var avsluttet!

Leirmerket fra 1920-leiren.

500 ulvunger samlet rundt «gamleulven» under en oppvisning i messehallen. Bildet viser også de flotte kulissene, med urskog, fjell og hav. Foto: Ukjent.

TEKST: KSENIA SAZONOVA

Fiks et fiksefint møte!

November er her, og med den kommer korte dager og lange, mørke og kalde kvelder. Dette er en fin tid for å ta tak i ting som dere kanskje har utsatt å gjøre tidligere på året, for eksempel reparere ødelagte klær eller turutstyr. Så hvorfor ikke å lage et fiksefint patruljemøte?

Som speider har du lovet å ta vare på naturen. Å reparere ting som er ødelagt, istedenfor å kaste dem, er faktisk noe av det viktigste akkurat du kan gjøre for både klimaet og naturmangfoldet. Mange andre tiltak er avhengige av besluttsomme politikere, tilgjengelig teknologi eller store investeringer. Men å reparere ting for å kunne bruke dem lenger kan vi stort sett greie på egen hånd. Dessuten er det gøy og gir en god følelse. Du blir litt ekstra glad i noe du har reparert selv!

PEFFENS HJØRNE

– gir deg svar på mye av det du lurer på som peff. Send gjerne spørsmål og forslag til ting du vil lese om i Peffens hjørne til: ks@speiding.no

GJØR DET MED STIL

Er du litt kreativ, kan du pynte eller forbedre det du har reparert. Slik kan du sette ditt eget preg på tingene dine.

Her er eksempler på ting dere kan reparere og samtidig gi et personlig preg. De passer fint å gjøre på et patruljemøte:

- Stopp hull i en ullsokk eller en genser. **Forbedring**: bruk en kontrastfarge på stoppegarnet, så ser det kulere ut.
- Lapp hull i ei bukse, en jakke eller en sekk. **Forbedring**: istedenfor en ferdig lapp fra butikken lag/klipp ut en egen lapp med et kult mønster eller et broderi. Er hullet lite, kan du sy det igjen ved å brodere en figur direkte på det.
- Sy i en knapp som har falt av. **Forbedring**: velg en knapp i en sterk farge, og bytt gjerne ut alle knappene når du først er i gang (ikke kast de gamle knappene – de kan brukes til noe annet).
- Reparer glidelås på sovepose, telt eller jakke. **Forbedring**: Fest et bånd eller en snor til glidelåsen, gjerne knyttet i form av makrame eller en knute.
- Spikk nytt skaft til bestikk. **Forbedring**: Skriv navnet ditt på skaftet ved hjelp av svijern eller dekorer det med akrylmaling eller lignende.

På internett finnes det mange reparasjonsoppskrifter og videoforklaringer på hvordan man syr, stopper, broderer, lapper og bruker andre kreative teknikker. Sjekk dem ut! Hvis dere deltok på en Agenda-leir i fjor, har dere kanskje laget et reparasjonssett, Fixzet. Det kan komme godt med.

Ideer til hva dere kan gjøre og hvordan finner dere også i SPEIDEREN nr. 1-2022, 1-2021 eller 2-2019. Har du ikke bladene? Du finner dem på issuu.com/speiderforbund.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** CF SALICATH

Mål: F-11, K-5, 10

Livline

Dette merket var det aller mest populære blant speiderne i troppsalder i fjor. Har du ikke tatt det ennå, får du gode tips her.

Det er gøy å kaste livline! Men i tillegg er det en smart ting å kunne, så øv deg ved å leke med den. Finn ut om speidergruppa di har livliner, og hvis ikke kan du jo foreslå at dere skaffer noen.

SLIK TAR DU MERKET:

- Kast minst 12 meter med livline.
- Vis at du kan treffe et større mål (for eksempel et bildekk) på 10 meters avstand.
- Vis hvordan du bruker livlinen når du skal redde en som holder på å drukne (er det alvor, bør du bruke kasteline, for en livline synker lett).
- Vis hvordan livlinen skal oppbevares når du ikke bruker den.

SLIK KASTER DU MED LIVLINE:

1. Still deg opp med beina litt fra hverandre og med kroppen og blikket vendt framover.
2. Hold livlinen i den hånda du kaster med. Hold fast i linen, omtrent 30 centimeter over posen.
3. Hold linen løst i den andre hånden og la resten av tauet ligge pent oppkveilet på bakken, ved siden av føttene dine. Pass på at du ikke står på linen. Typisk livlinetabbe!
4. Sving posen frem og tilbake og slipp når du synes du har god fart på den.

Når dere har øvd på å kaste linen rett frem, kan dere finne på noen morsomme utfordringer. Det kan for eksempel være å kaste på stablede blikkbokser, kaste gjennom en ring, prøve å slukke et telys eller liknende.
Livlinekast kan være en kjempefin og morsom del av en postløype året rundt, også som en del av troppens skidag eller på andre vinterturer! ❖

LAG LIVLINE SELV

Livlinen består av et nylontau på ca. 20 meter og en vektpose som gir linen fart og retning framover. Speidersport selger fine livliner, men det går også an å lage livlinen selv. Oppskrift finner du på nett.

Kilde: kmspeider.no/aktiviteter

TEKST: AMALIE HALLELAND I **FOTO:** SIGURD TOVEN GAUTUN I **ILLUSTRASJON:** ANNE MARIT GAUP

Mål: S-13

Åtte årstider på eit år

Sommar, haust, vinter og vår er ikkje den einaste måten å dele inn året på. I samisk kultur har ein eit anna årshjul, **med åtte årstider**!

Frå gamalt av blei samane kalla «dei åtte årstiders folk» fordi dei levde eit nomadeliv, der dei følgde reinen på vandring gjennom dei åtte årstidene. Reinen beiter ute heile året og vandrer mellom ulike beiteområde, frå fjell til kyst, for alltid å finne den beste maten. Lav, lyng og kvist er vanleg vintermat, gras, urter og sopp er sommar- og haustmat.

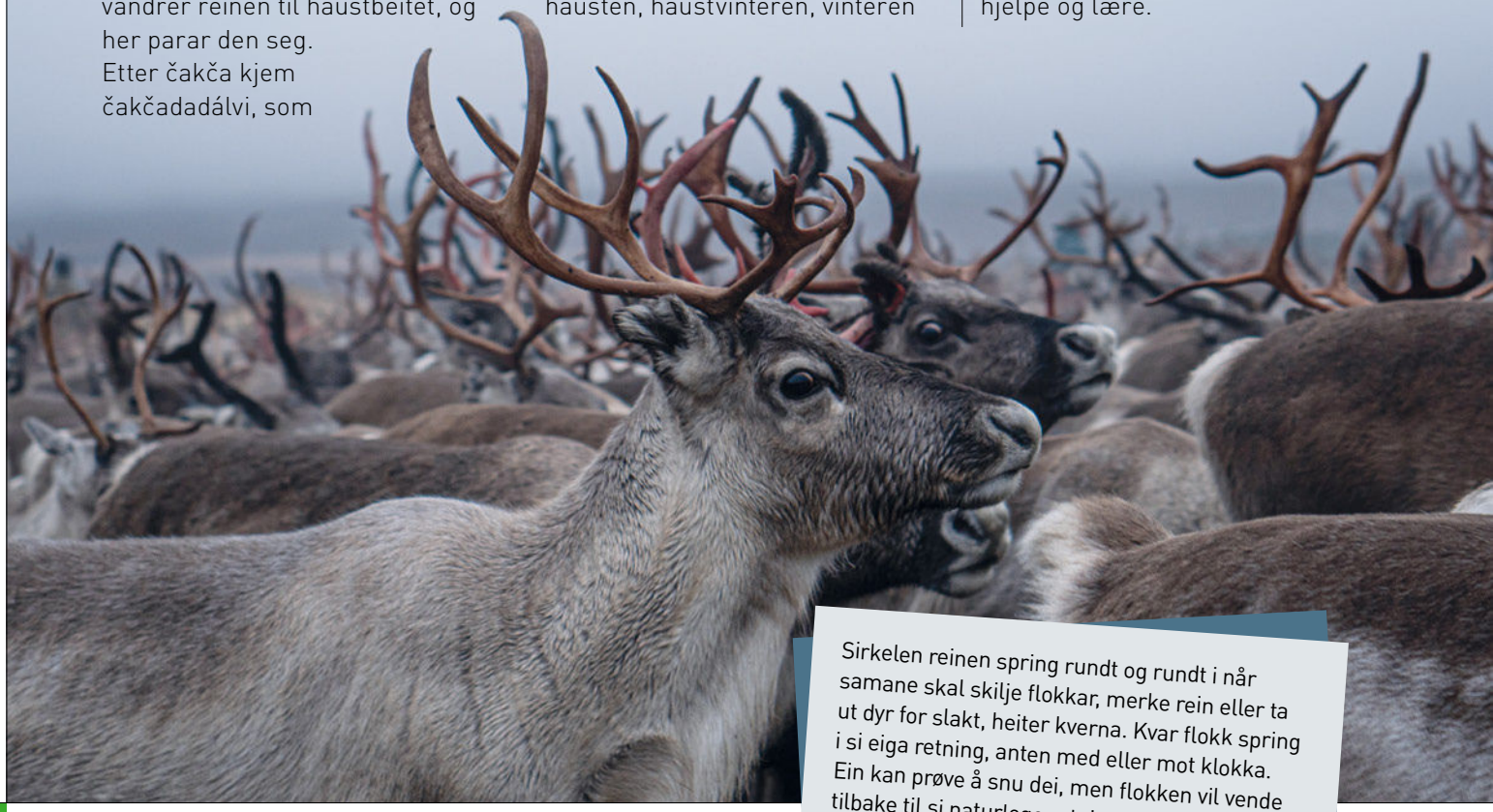
Årstidene har namn etter kva som skjer i reindrifta, til dømes er vi no inne i čakča, det betyr haust og paringstid. I oktober–november vandrer reinen til haustbeitet, og her parar den seg. Etter čakča kjem čakčadadálvi, som betyr haustvinter og slaktetid. Slik går ein gjennom året og knyter saman endringane i naturen og reindrifta.

REINDRIFT

Reindrifta er bygd på tradisjon og på at kunnskapen blir ført vidare frå foreldre til born hos samane. Borna deltek i reindrifta frå dei er små. Allereie då får dei sine eigne rein. Reinsdyra vandrar opptil 600 km kvart einaste år, langsmed urgamle vandreruter mellom årstidsbeita. Om sommaren held dei til ved kysten, medan på hausten, haustvinteren, vinteren og vårvinteren trekker dei lengre inn på vidda.

Dette skjer ikkje berre i Troms og Finnmark, men òg langt sør i landet. I dag er det ikkje like mange samar som før som flytter med reinsdyra sine, men heile 40 % av Noregs landareal nyttast til samisk reindrift, og 140 av 356 kommunar har reindrift!

Er de heldige, er det reindrift der de bor. Finn næraste siida (reindriftsfamilie) og spør om dei treng hjelp, og om de kan kome for å hjelpe og lære.

Sirkelen reinen spring rundt og rundt i når samane skal skilje flokkar, merke rein eller ta ut dyr for slakt, heiter kverna. Kvar flokk spring i si eiga retning, anten med eller mot klokka. Ein kan prøve å snu dei, men flokken vil vende tilbake til si naturlege retning.

DEI ÅTTE ÅRSTIDENE

- Čakča betyr haust og paringstid. I oktober–november vandrar reinen til haustbeitet. Dette er paringstid for reinen.
- Čakčadálvi betyr haustvinter og slaktetid. I november–desember samlar reineigarane dyra for slakting og merking. Dette er òg årstida for flytting til vinterbeitet.
- Dálvi betyr vinter og vinterbeite. Frå desember til februar er reinsdyra på vinterbeite. Reinen grev beitegroper for å finne lav under snøen, men sparer òg mest mogleg på kreftene i kulda.
- Giđđadálvi betyr vårvinter, og i februar–mars er dyra fortsatt på vinterbeite. Gjennom heile vinteren sjekkar reineigarane snø- og beiteforholda for å sjå til at dyra har det bra.
- Giđđa betyr vår, og i april–mai begynner snøen å smelte. Reinen trekker nedover til dei faste kalveområda.
- Giđđageassi betyr vårsommar, og i mai–juni er det kalvingstid. Simlene (hodyra) får ein kalv kvar.
- Geassi betyr sommar, og i juni–august er reinen på sommarbeite, gjerne i låglandet og langs kysten. Kalvane veks fort for å bli store og sterke nok til å overleve ein lang vinter.
- Čakčageassi betyr haustsommar og tid for å øyremerke kalvane. I august–september slaktast også reinsbukkane før paringstida, men ikkje alle. ❖

SAMEFOLKETS DAG 6. FEBRUAR

På samefolkets dag feirast ein gammal og stolt kultur som er ein viktig del av det norske fellesskapet. Lær meir om samisk kultur og reindrift! Det finst fleire filmar på NRK som de kan sjå, til dømes «Alle min rein kjenner jeg», «Viddas voktere», «Reindrømmen» og «Reinlykke». Lag eit samisk måltid saman, som bidos eller finnbiff! I Speiderbasen finn du møteopplegg for Samefolkets dag.

KVA ER EIN NOMADE?

Ein nomade er ein person som høyrer til ei folkegruppe som ikkje har fast bustad. I staden flyttar nomadane omkring med dyreflokken sin eller driv jakt.

Nordlyset viser seg på himmelen når stormar frå sola treffer jorda. I gamle dagar trudde folk at nordlyset var noko overnaturleg. I samisk kultur heiter det at du ikkje skal erte nordlyset, då går det ille med deg.

TEKST: AURORA THUVE RØNNING I **FOTO:** MADS ANKARSTRAND

Mål:
S-3, 4, 14,
V-8

Jo, du kan forandre verden!

Ingen sak er for liten, ingen sak er for stor. **DU kan endre verden,** du kan gjøre en forskjell og du kan være en del av løsninga. Alt som skal til er engasjement og en liten dråpe speidervilje.

Vi unge utgjør en femtedel av hele jordas befolkning, det er vi som skal arve verden og vi lever i den nå. Derfor må vi kjempe for at fremtiden skal bli slik vi vil ha den, men også for hvordan vi vil leve i dag. Det er viktig at vi står opp for verdiene og drømmene våre og passer på at vi blir hørt.

Det er også mye vi kan gjøre for å bidra på andre måter, slik at både andre og vi selv får det bra. Hvis noen trenger hjelp, eller du ser en som blir urettferdig behandlet, kan du gjøre noe. "En speider kjenner ansvar for seg selv og andre" står det i speiderloven.

Alt dette starter med deg, og med en eller flere venner som vil gjøre en forskjell. Kanskje dere kan gjøre noe i patruljen? Ta plass, grip mikrofonen, gi av deg selv og stå opp for det du mener. Gjør gode gjerninger! Ingen sak er for liten og ingen sak er for stor, du og vennene dine kan endre både

lokalmiljøet og verden, så lenge dere er engasjert!

HVORDAN ENGASJERE DEG?

Noe av det viktigste med å engasjere seg, er å finne en sak som gir deg lyst til å forandre på noe. Bare tenk på Greta Thunberg som startet skolestreiken for klimaet! Hva synes du burde endres og hvorfor?

Du trenger ikke ha som mål om å redde verden. Små endringer er også viktige! Kanskje du synes det er for dårlig fritidstilbud der du bor? Eller at bilene kjører for fort rundt skolen om morgen? Hvis du ikke helt vet hva du vil engasjere deg i, kan du se på målene for samfunnsengasjement i stifinner- eller vandrerloggen. Der er det flere eksempler som kan passe med noe du er opptatt av. Engasjement har rom for alt og alle, uansett om du vil endre noe lokalt eller globalt.

Det neste store spørsmålet er: hvordan? Dette er ikke alltid så lett å vite, men her er noen forslag som kan hjelpe deg videre:

1. **Skriv et leserinnlegg eller en annen tekst!** Dette kan du gjøre til både lokalavisa og Si ;D, Aftenpostens egen side for unges meninger. Skriv om saken din og hvorfor den er viktig. Del den også på sosiale medier, slik at meningen din når ut til flest mulig. Får saken nok oppmerksomhet i media, blir det lettere å nå ut til politikere og andre med makt til å forandre.

2. **Still til valg til elevrådet på skolen eller til Ungdomsrådet der du bor.** Her kan du ta en aktiv rolle i samfunnet og engasjere deg selv og andre. Det er en fantastisk sjanse til å skape endring og få gjennomslag for saken din! Elevråd og ungdomsråd kan påvirke skoleledelsen og politikere.

3. **Meld deg inn i**, eller delta på arrangementer i regi av en organisasjon som jobber med det du synes er viktig. Mange organisasjoner har egne grupper for ungdom som driver med påvirkningsarbeid og frivillighet. Du kan delta på kampanjer, politiske aktiviteter og frivillig arbeid. Her kan du inspirere andre og få dem med på å gjøre en forskjell! Det finnes flere titalls organisasjoner der ute for alle slags saker og verdier. Mange av dem finner du på LNU.no, eller ved noen raske googlesøk.

4. **Gjør noe helt på egenhånd!** Få med deg patruljen eller andre venner på strandrydding, klesbytting, å sykle til speidermøter i stedet for å bli kjørt, og, ikke minst, å være gode mennesker. Si hei til eldre folk, inkluder noen som ikke har så mange å være med, og gjør det du kan for at andre skal ha det bra. "En speider er en god venn", står det i speiderloven. Dette er en god ting som er viktig å huske på utenfor speideren også!

I speideren sier vi «er det ikke gøy, så er det ikke speiding». Dette gjelder også når du skal engasjere deg. Å ha det gøy sammen med andre er en viktig del av det å bidra til å gjøre verden bedre!

FOTO: SÆTRE SPEIDERGRUPPE

Speideraksjonen er en super måte å bidra til en bedre verden på!

Mål:
K-2, 13,
S-2, V-4

AURORAS BESTE BOKTIPS

TEKST: AURORA THUVE-RØNNING

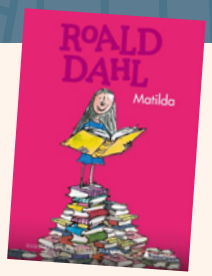

Aurora er journalist i SPEIDEREN-redaksjonen og elsker å lese.

Her er fire fine bøker å kose seg med inne i vinter når kulda kommer snikende!

For deg som går i flokken eller troppen:

MATILDA
av Roald Dahl

Matilda er verdens smarteste jente! Men når hun begynner på skolen blir hun og de andre elevene plaget av den forferdelige rektor Trunchbull som hater barn og ikke tror på hvor genial Matilda er. Så en dag oppdager Matilda at hun kan noe som ingen andre kan, og hun bestemmer seg for å stå opp for seg selv og klassekameratene sine. Matilda er en av verdens mest kjente barnebøker, skrevet av den norsk-britiske forfatteren Roald Dahl. Den er både eventyrlig, morsom og tankevekkende på én gang, og er en bok som alle burde lese i løpet av oppveksten.

For deg som går i troppen:

SOM ILD
av Sara Løvestam

Anna og Louise møter hverandre på øya der de begge har sommerhytter. Louise kommer fra en fin familie med båter og stor formue. Anna kommer fra en familie som ikke er like rike. På tross av dette former de et sterkt vennskap som etter hvert utvikler seg til noe mer. Men hva skjer når sommeren tar slutt og de må gå hver sin vei? Denne boken er en skeiv fortelling for barn og ungdom om den første forelskelsen og kontrastene mellom fattig og rik. Den er hjertevarmende og søt og, ikke minst, vanskelig å legge fra seg.

For deg som er rover:

ÆRE VÆRE MINE DØTRE
av Lene Wold

Lene Wold er en journalist som har tilbrakt mye tid i Jordan. Der har hun snakket med en far som har drept både sin mor og en av sine to døtre i et forsøk på å gjenopprette familiens ære. Hun har også snakket med den andre datteren som overlevde æresdrapet. Hun gir innblikk i både gjerningspersonens og offerets perspektiver, samtidig som hun undersøker hvor denne dødelige skikken kommer fra. Boken er en rystende og sann fortelling om hva som får en far til å sette felleskapets verdier foran sine egne barn. Jeg garanterer deg gåsehud og sterke inntrykk.

SOLITAIRE (SOLOSPILL)
av Alice Oseman

Tori Spring liker å blogge og sove, det er alt hun er interessert i for tiden. Men så begynner den hemmelige gruppen Solitaire å gjøre spøker på skolen, og plutselig blir livet til Tori snudd fullstendig på hodet. Samtidig blir hun venn med den rare Michael Holden, og verden ser ut til å gi mindre og mindre mening for hver dag som går. Hvem er denne gruppen? Og hva har alt dette med henne å gjøre? Solitaire, eller Solospill, som den heter på norsk, er en frittstående ungdomsroman i Heartstopper-universet. Boka handler om både kjærlighet, vennskap og mental helse. Den er spennende og lettlest, og den passer for alle, uansett alder, men kanskje best for deg som er rover.

Premiequiz

Mål: K-3

Hva brukte Even for å kappe snora da gapahuken til Lye BK speidergruppe skulle åpnes?

- ◯ Neglesaks
- ◯ Øks
- ◯ Kniv

Hvor skulle speiderne fra Taiwan etter at de hadde vært på besøk i Fredrikstad?

- ◯ Til Oslo
- ◯ Til Nordkapp
- ◯ Til Göteborg

Hva skulle speidertroppene ha med seg på den første verdensspeiderleiren?

- ◯ Favorittdyret sitt.
- ◯ Kart og kompass.
- ◯ Speiderhatter til alle i troppen.

Hvorfor veltet speiderne fra 1. Ålesund da de padlet kano?

- ◯ Fordi de reiste seg opp i kanoen.
- ◯ Fordi det kom en bølge.
- ◯ Fordi de gikk på grunn med kanoen

Hvilken hobby har SPEIDEREN-journalist Oscar Eliassen Fink?

- ◯ Frisbeegolf
- ◯ Han samler på postkort fra hele verden.
- ◯ Luftfart og verdensrommet.

Hvor varm skal blandingen bli når du lager karameller?

- ◯ 100 grader
- ◯ 110 grader
- ◯ 120 grader

Hvilket fordypningsmerke var det mest populære blant speiderne i troppsalder (11–16 år) i fjor?

- ◯ Livline
- ◯ Førstehjelp
- ◯ Bål

Finn rett svar i bladet!

Vinnere av premier fra Speider-sport i SPEIDEREN nr. 3/22: Vidar Lien fra flokken i Engerdal speidergruppe og Levi Lunde Tveit fra flokken i Oseberg speidergruppe vant hvert sitt eksemplar av Speiderboka – gratulerer!
Neste gang kan det være du som får en flott premie fra Speider-sport!

Svarfrist: 31. desember.

Vinn

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./sted: .....

Telefonnummer: .....

E-post: .....

KLIPP UT, ELLER KOPIER SIDEN, OG SEND DEN TIL:
Norges speiderforbund,
Postboks 6910 St. Olavs plass,
0130 Oslo. Merk konvolutten med SPEIDEREN

DU KAN OGSÅ SENDE SVARSIDEN PÅ E-POST:
kk@speiding.no
Skriv SPEIDEREN i emnefeltet

Tufte Speidertrøye i ull
337,–
Nalgene speiderflaske
239,–
Bål-brennern
Sam
Verdens største
VENNEGJENG
Rovern
Mamma & Mor
Tufte Puffin hettegenser
599,–

speider-sport

Speidersport.no

Speiderboka

287,–

Julekurv

15,-

Speiderskjorta

479,–

Tufte Jersey pysj i penal

422,–

TEKST: HANNE KRISTINE LYBEKK OG JANNE KATHINKA FONGEN

Mye moro som solorover!

Er du den eneste roveren i speidergruppa di? Litt usikker på hva du skal finne på? Solorovering er gøy, bare se her!

ALFA OG OMEGA: ROVEROMBUD!

Når du er helt fersk rover, uten et roverlag å ta deg imot, er det ofte vanskelig å finne ut av hva du skal gjøre. Roverombudene i kretsen er der for å hjelpe deg. De arrangerer ofte mye moro, som felles roversamlinger, turer og spillkvelder. De kan også hjelpe deg med å finne aktive roverlag du kan bli med i, eller tipse om andre solorovere som du kan finne på noe sammen med. Vet du ikke hvem som er roverombud i kretsen din, ta kontakt med kretsstyret.

ROVEROPPTAK UTEN ROVERLAG?

Det går helt fint å bli rover uten at du har et roverlag som kan ta deg opp! Snakk med speiderledere i gruppa di om de kan arrangere noe, eller hør om du kan bli med på opptaket til en annet roverlag. Kanskje også roverombudet arrangerer noe? Det trenger ikke være store greier. Viktigst er at du får en overgang til rovertiden, gjerne i form av en eller annen seremoni!

HIV DEG UT I DET!

Det virker kanskje skummelt å dra alene på roverarrangementer som kretsen eller Norges speiderforbund arrangerer, men sannsynligvis er det ikke så ille som du tror. Finn et arrangement du liker, og dra! Du vil garantert møte spennende og morsomme rovere – det kan til og med hende du treffer dem igjen på andre arrangementer seinere.

Kanskje vet du om en annen rover i kretsen, eller kjenner en rover fra nabogruppa? Spør om de også vil være med på å gjøre noe nytt! Kleint å spørre? Neida, husk at alle synes det er gøy å bli tenkt på!

ER DET DU GJØR DET TIL SELV

Rovering er det du gjør det til selv. Du kan fylle rovertida med akkurat det du har lyst til og lage noen morsomme, utviklende og fine år! Her er en oversikt over ting du kan fylle rover- (og lederårene) dine med.

Husk! Du trenger ikke kunne alt før du blir speiderleder, blir med i ombudet, er med i en prosjektgruppe eller tar på deg et verv! Det viktigste er faktisk at du har lyst – alt annet kan læres!

ORDFORKLARING

Delegat - Delta på vegne av et organisasjonsledd, f.eks. krets eller forbund
Verv - frivillig oppgave du tar på deg eller velges til
Nettverk - En samling av kule folk med lignende interesser
Komite - Et verv med oppgave om å ivareta områder på vegne av Speiderstyret

Nasjonalt - Verv

- SPEIDEREN-redaksjonen
- Representant på Arendalsuka

Tips: Sjekk Ledige stillinger og verv på speiding.no. Noen krever søknad i forkant

Nasjonalt - Komiteer

- Komite speiding
- Internasjonal komite
- Eiendomskomite

Lokalt - I gruppa

- være med i roverlag / starte roverlag
- speiderleder for enhet
- gruppestyret

Student?

- Bidra i lokal gruppe nær studiestedet ditt
- vær med i eller start studentspeidergruppe

Lokalt – Krets / Korps

- delta på kretsarrangementer
- være med i roverombudet og alt det artige de finner på
- medlem i krets-/korpsstyret
- stab på kretsarrangementer
- Arrangere friluftsskole

Nasjonalt - Arrangementer og kurs

- Deltaker roverfemkamp, roverstevne, roverleir, lederløft
- Emnekurs
- Stab
- Prosjektgruppe
- landsleir, Roverway, arrangementer

Internasjonalt

- Deltaker på Roverway, World Scout Moot og Explorer Belt
- Delegat på Europakonferanse, Juliette Low-seminar, Overture o.l
- Stab på internasjonale leirer(IST)
- Jamboree, Roverway
- Frivillig i Wagggs Volunteer network

OBS! Deltakelse på internasjonale arrangementer både som deltaker, stab og delegat lyses ut på speiding.no.

Håper vi ses på roverarrange-menter fremover og at du blir kjent med mange fine rovere i løpet av rovertida di! ❖

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** JUDITH PRINS/UNSPLASH

Å vaske ull er tull!

PSST! De fleste vasker ullplaggene sine altfor ofte. Reduserer du vaskingen, sliter du mindre på tøyet, og du bruker mindre vaskemiddel, strøm og vann. Smart for miljøet – smart for økonomien din!

Ullplagg slår mye annet isolerende turtøy ned i skoene, også når det gjelder innsatsen din for å holde dem rene.

Plagg av 100 % ull trenger veldig sjelden vask, det holder som regel lenge å lufte dem. Ullplagg er praktisk talt «selvrensende», så favorittgenseren bør du ikke kaste i skittentøyskurven når du kommer hjem fra tur. Selv bållukt forsvinner etter at plagget har hengt ute en stund.

Hvis genseren har fått en synlig flekk eller to, kan du prøve å «punktvaske» med litt kaldt eller lunkent vann, kanskje med en liten dæsj ullvaskemiddel i, akkurat der den er skitten, i stedet for å vaske hele plagget. Jo raskere du prøver å fjerne flekken etter at du har sølt eller blitt skitten, desto lettere er det å få den bort.

Har ullundertøyet blitt gjennomsvett, eller det har en del syntetiske fibre i seg, blir det fortere svettelukt. Da trengs det hyppigere vask, men bruk alltid et ullvaskemiddel, og dropp tøymykner! Du kan gjerne vaske for hånd. Bruk lunkent vann og «klem» tøyet med hendene. Ikke gni eller vri det opp. Det er ikke bra for ullfibrene. Skyll godt og sentrifuger forsiktig før du henger tøyet til tørk.

En god ullgenser som du bruker som mellomlag, og som ikke blir synlig skitten, trenger du sannsynligvis ikke å vaske på flere år – kanskje aldri!

KOKE ULL?

Kanskje har du en god ulltruse eller to? Slike småplagg kan du gi en omgang i kokende vann for å få helt rene, men da er det én regel som gjelder: La plaggene ligge heeeelt i ro.

Du unngår krymping hvis du følger denne oppskriften nøye:

1. Legg plagget/plaggene i en kjele med rent, kaldt vann. Du skal ikke bruke vaskemiddel. Vannet skal dekke plagget.
2. Kok opp og la det småkoke i ca. 5–10 minutter. Ikke rør i kjelen!
3. Sett til side og la plagget ligge helt stille i vannet til det har blitt lunkent. Hvis du ikke vil vente så lenge, kan du forsiktig helle så mye kaldt vann i kjelen at temperaturen synker til ca. 30 grader eller lavere. La stå et par minutter til du er sikker på at plagget er avkjølt.
4. Skyll opp, sentrifuger og heng til tørk. ❖

Kilde: SIFO

TA ET MERKE

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** ESPEN WILLERSRUD

Mål: K-7, 8

Kokk

Få ting er hyggeligere enn å samarbeide om å lage god mat og så spise den sammen etterpå! Planlegg turer eller møter utover vinteren og våren hvor roverlaget jobber med fordypningsmerket Kokk.

Målet med merket er å lære å lage forskjellige middagsretter. Underveis får de fleste av dere garantert prøve nye smaker. Kanskje noen av de nye rettene blir favoritter?

SLIK TAR DERE MERKET:

- Lag en vegetarisk middag.
- Lag en middag fra det afrikanske kjøkken.
- Lag en middag fra det øst-europeiske kjøkken.
- Lag en middag hvor dere steker en hel fugl, for eksempel kalkun.

Kanskje blir det nyttårsmiddag med roverlaget? Da passer kalkun ekstra godt på menyen, husk bare at en frossen fugl i denne vekt-klassen trenger lang tid på både å tine og å steke. Helstekt kylling er et godt alternativ.

Det er lett å finne oppskrifter fra vår nest største verdensdel, Afrika! Fisk, kjøtt, belgfrukter, korn, mye grønnsaker og krydder gir massevis av retter å velge blant.

Gryteretter, melboller, piroger, pølser og supper – alt sammen er typisk for det østeuropeiske kjøkkenet, men det finnes også mye mer!

PRØV NOE NYTT

Kanskje er ikke alle like vant til å lage middager uten kjøtt. Da rover **Petter Holsbø Angvik** (18) fra Moldespeiderne skulle jobbe med Utfordringen for et par år siden valgte han å prøve seg som vegetarianer: – For meg var det et spenstig valg av utfordring, og et stort mål, fordi jeg spiste kjøtt til nesten alle måltidene, både til middag og som pålegg på brødskiva.
Petter klarte seg fint og lærte mye: – Underveis ble jeg bedre på kjøkkenet, det var learning by doing, og jeg erfarte at det var mye bedre å lage mat fra bunnen fordi det smaker bedre! Det beste med å prøve dette var all den gode maten jeg fikk oppleve, det var et besøk i en ny matverden for meg.

Rover **Alf Røkenes** (23) fra Tromsøya speidergruppe er dreven på speiderkjøkkenet. Han deler gjerne et velsmakende tips til matlaging ute: – Vi har lagd kokegrop med kull, og i den har vi stekt både et helt lammelår og ytrefilet. Det tar flere timer, men kan bli veldig godt!

God appetitt! ❖

Tilbehør eller en rett i seg selv: Grønnsaker i folie med salt, pepper og smør er digg turmat!

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** ERIK SUNDT I **ILLUSTRASJONER:** KONFLIKTRÅDET

Bli ferdig med det!

Har du hørt om konfliktrådet? De er til for både ungdom og voksne, og de kan hjelpe deg med å få det bedre hvis du har en konflikt du trenger støtte til for å løse.

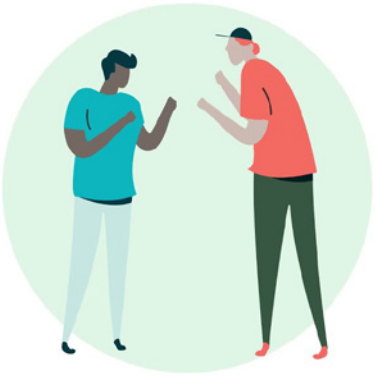
Vi mennesker er ikke alltid gode venner, og noen ganger gjør vi dumme ting som går ut over andre. Heldigvis går det nesten alltid an å ordne opp. Slik kan vi legge saken bak oss og få det bedre.

Har du gjort noe galt eller dumt, eller noen har gjort noe mot deg som ikke kjennes greit, kan et møte i konfliktrådet være en god måte å få ordnet opp på. Eksempler på dette kan være hvis du har begått hærverk, stjålet noe, utøvd vold mot noen, eller hvis du har blitt mobbet eller har mottatt trusler.

HVORDAN JOBBER KONFLIKTRÅDET?

Konfliktrådet bruker noe som kalles gjenopprettende prosess som metode for å løse konflikter. En viktig del av metoden er at de som er involvert i konflikten møtes for å snakke sammen. Dette kalles en gjenopprettende samtale. I den deltar også en mekler. Å gjenopprette handler om å reparere skaden og uretten som har skjedd, så godt det lar seg gjøre.

Samtalen ledes av mekleren. Mekleren skal være nøytral, altså

ikke holde med noen av partene, men hjelpe begge. Gjennom å

Et meklingsmøte hos konfliktrådet kan være en fin måte å få ordnet opp på.

Konfliktrådet er en statlig tjeneste som finnes på 22 steder fordelt over hele landet. Det er gratis å bruke konfliktråd. Hvis du lurer på om saken din passer for konfliktrådet, kan du kontakte dem og spørre. De er der for å hjelpe!

Konfliktrådet

snakke sammen kan man finne fram til gode løsninger og inngå en avtale partene er enige om. Det er ikke alltid det er noe å mekle om – men det er alltid noe å snakke om!

Før dere møtes hos konfliktrådet, vil mekleren ha en samtale med hver av partene, sånn at begge vet at den andre vil møtes for å snakke om det som har skjedd.

HAR DU OPPLEVD EN VOND HENDELSE?

Hvis du har vært utsatt for vold, trusler eller mobbing, kan det være bra å fortelle den andre personen hvordan du opplevde det da det skjedde, hvordan du har det i dag og hvilke følger hendelsen har fått for deg. Du kan stille de spørsmålene bare den andre kan gi deg svar på. Misforståelser kan også oppklares i slike møter. Alt dette kan gjøre det lettere å bearbeide det som skjedde og bli ferdig med det vonde.

Kanskje har du vært usikker og redd siden du ble utsatt for det kjipe, og dermed trenger å høre fra gjerningspersonen hvorfor hen gjorde det – og om du trenger å være redd i framtiden.

HAR DU GJORT NOE GALT?

Konfliktrådet er en mulighet til å ta ansvar for det du har gjort og rette opp igjen det som ble ødelagt.

Hvis du har stjålet i en butikk, kan du for eksempel møte butikkeieren. Da snakker dere sammen om hvordan dere begge opplevde det som skjedde og hvilke konsekvenser det fikk. Dere kan avtale hvordan det kan «gjøres godt igjen». En mekler leder møtet, men det er dere møtedeltakere som bestemmer hva som skal stå avtalen.

Noen avtaler fra butikktyveri handler om at du skal erstatte det du stjal, eller at du skal jobbe noen timer i butikken uten lønn. Det kan også stå at dere har snakket sammen og at du ber om unnskyldning.

Har du gjort hærverk på bygninger eller ting, kan du møte eieren. Har du mobbet noen, møter du den som har vært utsatt for det. Har du delt et bilde du ikke burde ha delt, møter du den som ble skadet av bildedelingen. I det gjenopprettende møtet møter du alltid den som er blitt skadet ut fra det du har gjort.

Vil du vite mer om hvordan konfliktrådet jobber og om det kan være til hjelp for deg eller noen du kjenner? Les mer på konfliktraadet.no/ungdom ❖

Kilde: Konfliktrådet

Mål: L-1, 2, 6, S-12, V-7

Bygge murer eller broer?

Speiderloven handler mye om hvordan vi mennesker forholder oss til hverandre:

- En speider arbeider for fred og forståelse mellom mennesker.
- En speider er en god venn.
- En speider kjenner ansvar for seg selv og andre.
- En speider er hjelpsom og hensynsfull.

Verden er preget av store og små konflikter. I flere land utnytter politikerne uenighetene mellom menneskene der og setter dem opp mot hverandre. Å bidra til det motsatte, er et godt og viktig bidrag fra hver av oss for å redusere konflikter og gjøre verden bedre. Vil dere jobbe med temaet konfliktløsing i roverlaget, ha et møte om det! I Speiderbasen finnes temamøtet «Vær en brobygger», opplegget er morsomt og nyttig.

For mer smart stoff om konfliktløsning, søk på begrepet i Speiderbasen!

AKTUELT MÅNEDSTEMA

Temamøtet passer for flere aldersgrupper enn rovere: «Vær en brobygger» var aktivitetstips for programområdet Vennskap for tropp i oktober. Les mer om Månedstemaer på. s. 44.

Skal vi seee ... Noe å bryne roverhjernene på.

Stylter krever god balanse.

Gøy å destillere saltvann!

Alt skal klaffe ...

da Vinci-broen var en skikkelig nøtt!

Hvit genser er stilig i hinderløypa.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** MADS ANKARSTRAND

Yngst og best

Jo mere vi er sammen, jo gøyere er det! Og til slutt vant Jenta-stemning.

Jenta-stemning stakk av med seieren, skjoldet og sverdet i roverfemkampen. Fra venstre: Hermine, Ingeborg og Erik.

Kollevågen utenfor Bergen var åstedet for roverfemkampen i september, og mer enn hundre rovere hadde reist dit for å konkurrere i fem grener. Eller for å være supportere for laget sitt.

Det aller yngste laget havnet til slutt øverst på pallen: Erik Korff Gjerde (15), Ingeborg Henjum (15) og Hermine Riber-Simensen (16) fra Ullern KFUK-KFUM-speidere var helt ferske i femkampsammenheng. – Vi meldte oss på spontant, forklarer de. – Bare to uker før arrangementet. Vi hadde ikke hørt om det før, men lederen for Rovernemnda, Aksel Holmsen, sa vi burde bli med.

Femkamplagene fikk skikkelige utfordringer i konkurransene. – Vi skulle bygge en da Vinci-bro, det var spennende. Vi kunne ikke bruke tau, så det var ingen pioneringsoppgave, understreker de. – Vi måtte bruke fysikkunnskap, forklarer Erik. – Og øynene, legger Ingeborg kjapt til, og de to andre ler. – Vi var veldig usikre på hvordan vi skulle bygge, forklarer hun. – Så vi kikket på de andre, men nesten ingen ante hvordan de skulle gjøre det. Etter hvert fikk lagene se et bilde av en slik bro. Da ble det enklere.

Lagene skulle også destillere saltvann. – Vi skulle fyre bål og koke opp vannet raskest mulig, så skulle vi bruke metallrør og slange som vi fikk utdelt til å destillere, forteller de tre. – Vi brukte det vi kunne fra naturfag, men det var vanskeligere på speidervis. Det ble mye prøving og feiling, og dampen var mye varmere enn den vi brukte på skolen. Til slutt hadde vi klart å destillere 27 ml ferskvann!

HELT FERSK 0-KUNNSKAP

Jenta-stemning var best i hinderløypa. De planla godt og sparte tid på det, mener de. I nattorienteringen, som jentene løp for laget, kom de på andreplass. – Enda vi hadde lært oss kart og kompass rett før løpet! Eller, Ingeborg kunne kompass og jeg kunne kart, forklarer Hermine. – Men ingen av oss kunne begge deler før samme dag.

Lagnavnet dukket først opp på Gnist, landsleiren til KFUK-KFUM-speiderne, i sommer: – På landsleiren hadde vi et volleyballag med fem jenter og to gutter. En av guttene tulla med at vi burde hete Jenta-stemning, så da ble det navnet.

De tre er enige om at det morsomste ikke var å vinne, men å få nye venner, særlig å bli kjent med NSF-rovere, som de ikke møter så ofte ellers. – Da Erik løp dagorienteringen, spilte vi jentene kort med nye venner fra Bodø. Det var veldig fint!

MÅL: SLÅ PAPPA

Om Jenta-stemning hadde vinnerambisjoner? – Jeg tenkte vi kanskje kunne komme blant de ti beste, sier Hermine. – Jeg hadde håpet på førsteplass, sier Ingeborg. – For jeg hadde lyst til å slå pappa, og han kom på andreplass da han var med for 22 år siden! ❖

#speiding

Høsten er fin, nå er vi godt i gang etter sommeren, og mange har vært på sin aller første speidertur. JOTA-JOTI, smalahovelag og mye annet, her er bilder speidere over hele landet har delt på Instagram med emneknaggen **#speiding.**
Del du også, da!

@gjerpen_msk

@1.bodo_speidergruppe

@anjagustavsen

@austagderkrets

@bygdoyspeiderne

@3.skien

@vestfoldspeiderne

@tonsberg.speidergruppe

@soreidespeidergruppe

@harek1.skotfoss

@systrond1

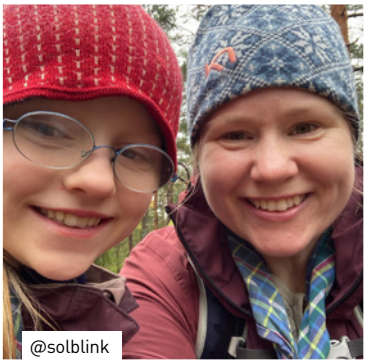

@troppen.ssg

@soreidespeidergruppe

@en_tur_ut

@troppen.ssg

@osloscout

@solblink

@systrond1

@vestfoldspeiderne

@cha.rover

@1.tananger_sjo

@bygdoyspeiderne

@longship_speider_ulleval

@oygardenspeidergruppe

@fredrikstadmetodistspeidere

@Oppegaardspeiderne

TEKST: ALEXANDER VESTRUM | **FOTO** KARL MORTENSEN

... og ett forbund til å styre dem alle?

SPEIDER-CV

Navn: Simmen Karoliussen

Alder: 22

Speiderbakgrunn: Speider i Bokn KFUK-KFUM-speidere i Rogaland, studentspeider i Tromsø.

Utdanning: Tar mastergrad i biologi ved UiT Norges arktiske universitet i Tromsø.

Aktuell: Leirsjef for Roverway 2024.

KFUK-KFUM-speider Simmen Karoliussen (22) er leirsjef for Roverway, som holdes i Norge i 2024. Og han er ikke redd for å si det: **Han drømmer om at Norges speiderforbund og KFUK-KFUM-speiderne skal slå seg sammen.**

– Jeg har akkurat kommet hjem fra en liten fjelltur, forteller Simmen. Vi intervjuer ham via Google Meet, og han sitter i Tromsø. Der studerer han biologi. Men dialekten avslører at Simmen ikke er fra noe sted i Nord-Norge. Han kommer fra Bokn kommune, som ligger halvveis mellom Haugesund og Stavanger.

90 PROSENT VAR SPEIDERE

Simmen ble speider i tredje klasse og har vært det siden. På Bokn var "alle" speidere, husker han. – Du kunne også være med på fotball, men måtte passe på å ha tid til speideren. Så i en periode var 90 prosent av elevene på skolen med i speideren.

Simmen var i flere patruljer, men husker best Breiflabb. I den vestlandske øykommunen Bokn var det nemlig fiskearter som gjaldt. Han har hatt ulike verv både i gruppe og krets. På forbundsnivå har han blant annet vært i Rovernemnda, arrangert roverkongress og vært nestleder på roverlandsleir. Men fortsatt driver han speiding lokalt også – i Tromsø har han startet et studentroverlag.
– Det er fint å kunne møte folk på tvers av studiene. Ellers er det veldig lett å bare møte dem man studerer med, forteller Simmen.

FRISTER 14-ÅRINGER

Roverway arrangeres med noen års mellomrom, de to siste gangene i Frankrike og i Nederland. I 2024 er det Norges tur. Roverway er kanskje det kuleste som skjer i Europa for rovere og virkelig noe å se fram til, ifølge leirsjefen.
– Jeg håper at 14-åringer som leser dette her, tenker at de kan bli med på en kul leir om to år.

Leiren er ventet å ha 5 000 deltakere, hvorav 20 prosent antas å være norske rovere. Den er åpen for deltakere mellom 16 og 22 år. Men er man eldre enn det, er det mulig å bli med som en del av staben. Leiren starter med såkalte paths.
– Først blir man delt inn i små patruljer. Eller, små og små, de er på rundt 50 stykker. Der er man sammen med vennene sine, samt en del rovere fra andre land, forteller leirsjefen.

SAMLES TIL STOR LEIR

Deltakerne får trolig velge mellom aktiviteter som hytte-til-hytte-tur, surfing, tur i Jotunheimen eller å lære seg å klatre, rafte eller lære om demokrati.

Så samles alle til en stor leir. Når du leser dette, kan det allerede være bestemt nøyaktig hvor den skal være. Det som er sikkert, er at leiren blir i Stavanger-området. Påmeldingen starter neste høst, men allerede nå er det mulig å melde sin interesse for å være med i staben – via et skjema på Roverway.no.

Simmens første egne internasjonale speideropplevelse var Roverway i Frankrike i 2016.
– Og jeg fikk se hvor stort speiding er, hvor mange vi er og hvor omfattende speiderbevegelsen er. Jeg vil bidra til at andre får den samme opplevelsen. Ja, enda litt bedre! forteller han.

SAMARBEID MELLOM FORBUNDENE

NSF-rover Tuva Moholdt er nestleder for Roverway 2024, mens leirsjefen Simmen er fra KFUK-KFUM-speiderne – i kortform KM. Så leiren er virkelig et stort samarbeid mellom de to forbundene i Norge.

– Jeg har en liten drøm om at det en gang blir ett forbund. Vi har så ekstremt mange gode folk i NSF og KM. Det er et lite hinder at vi ikke kjenner hverandre. Men under Roverway kommer mange i den yngre generasjonen til å bli kjent. Og på landsleiren i 2025 kommer enda flere til å bli kjempegodt kjent. Jeg tror dette er starten på noe bra! sier Simmen.
– Jeg har lyst til at vi skal bli ett forbund, og det er folk som deler min mening.

HUSKES FOR NAVNET

Slår man opp i navnestatistikken til SSB, er det "færre enn fire eller ingen som heter Simmen".
– Ja, det stemmer, svarer han som iallfall kan bekrefte at én person har dette navnet.

Og slik gikk det til da foreldrene hans bestemte navnet:
– De hadde tenkt Simen, med en M. Og så het nabogutten som ble født ett år før meg, det. Så det var utelukket. Men kallenavnet til en som moren jobbet sammen med, var Simmen. Da ble det sånn. Nesten hver gang jeg møter nye folk, må jeg forklare det. Men: De husker meg ofte, og da er det greit!

FRIVILLIGHETENS ÅR

TEKST: LINE AAS MJØSTER

Feiring gjennom 2022

Frivillighetens år 2022 er Norges første nasjonale markeringsår for frivilligheten. Gjennom hele året har vi feiret speidingen og løftet frem innsatsen som legges ned hver dag.

Feiringen av Frivillighetens år er nasjonal, men har vært også vært fylt med mange gode og kreative aktiviteter i speidergruppene i hele landet. Alle disse aktivitetene har bidratt til at enda flere har fått få se det vi gjør og hvor gøy vi har det i speideren!

FOTO: CF SALICATH

ÅRET STARTET 5. DESEMBER 2021

Frivillighetens år 2022 ble sparket i gang på markeringen av Frivillighetens dag 5. desember 2021 i Oslo rådhus. Speidere var godt synlige med mini-speiderleir i Borggården utenfor rådhuset, og som deltakere i panelsamtale inne.

FOTO: JANNE FONGEN

FOTO: KATINKA ROSBACH

SPEIDERNES DAG 23. APRIL

Norges speiderforbund og KFUK-KFUM-speiderne inviterte sammen til speideraktivitet og moro over hele landet på Speidernes dag som var 23. april, på selveste St. Georgsdagen. Med støtte fra Frivillighet Norge fikk folk i bygd og by mulighet til å bli enda bedre kjent med oss, og speidergruppene kunne vise fram noe av alt det fine speideren har å by på!

PEFFSAMLING PÅ PAULEN I JUNI

I slutten av juni var det samling for 150 peffer og asser i Vennesla. Fokuset denne helgen var å knytte nye vennskap og å få en hel helg med speideraktiviteter og moro!

FOTO: JOHANNE DALENE

FOTO: JANNE FONGEN

ELDORADO PÅ TREDALEN I JULI

Den andre uka i juli var det sommereventyr på Tredalen for 140 rovere. Det var rovergøy, roverportaler, roverleirbål, roverseilas, mange andre roveraktiviteter og rovereventyr i beste roverstil på roverleiren Eldorado.

FOTO: DANIEL LARSEN RISE

MAGISK LEDERFEST I TRONDHEIM I AUGUST

I august var det duket for magisk helg i Trondheim for ledere fra hele landet. Målet var å gi lederne inspirasjon og etterlengta sosialt samvær, og en ordentlig pangstart på høsten og et nytt speiderår.

FOTO: HELENE BREDAL

FOTO: JARDAR GRILSTAD

FOTO: KATINKA ROSBACH

FOTO: KATINKA ROSBACH

SE NOEN SOM GJØR EN EKSTRA INNSATS

Det siste halvåret har vi hatt en løpende utfordring hvor speidere, rovere og ledere oppfordres til å anerkjenne hverandre for den ekstra innsatsen hver og en gjør som frivillig i Norges speiderforbund. Ved å nominere en annen frivillig, kan du både gi et ekstra klapp på skulderen til en speidervenn, samt være med i trekningen av et gavekort til hver av dere fra Tufte Wear hos Speider-sport. Når SPEIDEREN går i trykken har vi nådd 160 nominasjoner!

TAKK!

Takk til hver og en av dere som er med på å bidra til at så mange speidere i hele landet får oppleve speidereventyr, glede, vennskap og utfordringer hver eneste dag!

FOTO: KATINKA ROSBACH

Vi sender også en takk til Gjensidigestiftelsen som har bidratt til å lage masse god speideraktivitet i hele landet i 2022, gjennom sin støtte til Frivillighetens år 2022 i Norges speiderforbund. ❖

TEKST OG FOTO: MICHAEL HOVEN SYVERSEN

Nye speider-venner fra Taiwan

Rover og leder i Kjølberg MS speidergruppe, Michael Hoven Syversen (20), forteller om en lokal, men internasjonal speideropplevelse i sommer.

Kjølbergspeidere og speiderne fra Taiwan i den flotte speiderhytta Ingerhaug. Michael i rød genser.

Gruppa mi fikk besøk av sju taiwanske speidere i august! De kom til Fredrikstad med toget, ikke direkte fra Taiwan, selvfølgelig, og jeg tok imot dem på stasjonen.

Jeg hadde møtt og blitt kjent med lederen deres på Roihu, en internasjonal leir i Finland, i 2016, og så møtte jeg dem på Haarlem Jamborette i Nederland i 2019 og på Spejdernes lejr i Danmark i sommer.

Først tok vi byferga over til Gamlebyen. Lars Erik Svendsen, som også er speiderleder i gruppa, og jeg viste speiderne rundt i Gamlebyen, før vi spiste lunsj på vollane ved elva. I kveldingen besøkte vi Petrikirken, som er oppholdsstedet vårt når vi ikke er ute. Vi feiret den taiwanske farsdagen og spiste kake før vi kjørte til speiderhytta vår, der vi skulle bo sammen. Da vi kom opp, var det klar himmel og utrolig stjerneklart. Vi kunne til og med se Melkeveien, og ingen av de taiwanske speiderne hadde sett den noen gang før.

NORSK FROKOST OG PØLSE I VAFFEL

Neste dag startet med frokost og typiske norske pålegg som brunost og syltetøy, leverpostei, egg og kaviar. Ganske fremmed mat for gjestene våre! Så padlet vi kano, det var en ny aktivitet for alle unntatt én, men de fikk raskt teken.

Speider Kimi utforsker lokal matkultur: Pølse i vaffel!

Til lunsj spiste vi pølse i vaffel – veldig lokal mat! Om ettermiddagen satte vi opp et tretelt og to amoker (behagelige hengekøyer, red.anm.), slik at gjestene våre fikk prøve det også. Vi lærte dem å kaste kniv, det er ikke mulig å ha som speideraktivitet i Taiwan. Så tente vi opp i pizzaovnen i pizzaboden vi har fått bygd, og til middag lagde alle hver sin pizza.

Før leggetid fikk vi gaver av gjestene våre. De var veldig takknemlige for at de fikk komme på besøk, og gavene hadde de fraktet med seg fra Taiwan, gjennom hele Spejdernes lejr i Danmark, så til Island og til slutt på tur gjennom Norge! Før hytteturen kjente jeg bare lederen Yung Yee Lee, men etter hytteturen vår føler jeg har jeg har fått seks nye venner.

Grytidlig neste morgen kjørte vi dem til Sarpsborg stasjon. Nå skulle de til Nordkapp, før reisen gikk til Sverige og Finland. En skikkelig Norden-rundtur! ❖

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** KATINKA ROSBACH

Nytt og nyttig verktøy

Har du oppdaget planleggingsverktøyet Månedstemaer? Det gir deg fiks ferdige møteplaner og aktivitetsforslag.

Arbeidet med gruppe- og kretsutvikling de siste par årene har resultert i flere gode verktøy for bruk i speiderhverdagen. Hensikten er å forenkle ledernes jobb og gi mer og bedre speiding for medlemmene. Månedstemaer ble lansert i slutten av august.

Seniorkonsulent for program og ledertrening, Helene Bredal, har siden forsommeren jobbet med å utvikle og fylle Månedstemaer med innhold: – Det er utrolig hyggelig å få tilbakemeldinger om at verktøyet er noe speiderledere har hatt lyst på lenge, og at de er overbevist om at det vil gjøre planleggingsarbeidet deres mye enklere!

Innen nyttår skal godt innhold for alle månedene være på plass, slik at du kan bruke det fullt ut i planleggingen av terminlister, møter og turer. Innholdet har selvsagt speidermetoden og programelementene fra Speiderprogrammet som basis.

FOR ALLE SOM SKAL PLANLEGGE

Både erfarne og uerfarne ledere, patruljeførere og assistenter vil kunne ha stor nytte av Månedstemaer, spesielt fordi det gjør aktiviteter og fagstoff fra Speiderbasen tilgjengelig på en ny og enkel måte.

Hver måned har aktivitetsforslag med flere valgmuligheter for alle enheter, førerpatruljen og ledere. Også leker, rammer og sanger er inkludert i forslagene. Aktivitetene kan brukes som de er og enkelt tilpasses egen gruppe og enhet. De kan også brukes som en mal, der dere planlegger deres helt egne aktiviteter basert på månedstemaene.

OVERSIKT OVER HELE SPEIDERÅRET

Er du en del av gruppeledelsen, vil du ha nytte av Månedstemaer også for å huske viktige datoer og arrangementer. Verktøyet inneholder en kalender med blant annet frister, arrangementer og nyttig informasjon, basert på viktige begivenheter i speideren og ellers i samfunnet. Du holder deg oppdatert og får inspirasjon!

– Mange har etterlyst et slikt verktøy, og tilbakemeldingene så langt er veldig gode, det er gøy, sier Helene og minner om at hun gjerne vil høre hva du synes. Send henne en e-post! Helene.Bredal@speiding.no. ❖

Måneds-temaer på ett blikk

HVA

- Et hjelpemiddel til planlegging av speidermøter, turer og andre aktiviteter.
- Temaer for hver måned, med tilhørende aktiviteter og programelementer fra Speiderbasen til hver enhet, førerpatruljen og ledere.

MÅNEDSTEMAER

- gjør planleggingsjobben enklere (sparer mye tid og ressurser)
- knytter aktiviteter til programelementer
- gir inspirasjon til planleggingen
- tilbyr flere alternative aktiviteter
- gjør planleggingen gøy
- gjør det enklere å få gode og morsomme speidermøter
- gjør aktiviteter og fagstoff fra Speiderbasen tilgjengelig på en ny måte
- gir deg oversikt over hva som skjer i organisasjonen og i samfunnet

HVORDAN BRUKE DETTE?

- Som en ferdig plan for året med to møteforslag i måneden og mer å gjøre.
- Som en grunnleggende plan som kan tilpasses gruppas/enhetenes behov.
- Som en mal for å planlegge deres helt egne aktiviteter.
- Holde seg oppdatert som gruppeleder.
- For å finne relevant fagstoff på en enkel måte.

speiding.no/manedstemaer

Nye merker for ledere

> Har du fått med deg at det er kommet merker for ledere? De er inspirert av mottoet «De som tror han er ferdig utlært, er ikke utlært, men ferdig.»

Som leder kan du utvikle deg på flere måter, nå også gjennom å ta merker! De er et godt hjelpemiddel i lederhverdagen din. Når du har gjennomført et merke, har du fått konkret kunnskap du kan bruke videre. Samlebegrepet for de nye merkene er Speiderlederloggen. Du kjenner dem igjen på den blå rammen.

De nye merkene er i to ulike kategorier, rollemerker og emnemerker. Et rollemerke beskriver en rolle du kan ha, for eksempel enhetsleder eller leirsjef. Rollemerkene likner speidernes programmerker. Emnemerkene ligner på speidernes fordypningsmerker. De to merkekategoriene henger sammen: For å oppnå et rollemerke, gjennomfører du de emnemerkene som ligger under det enkelte rollemerket. Rollemerket "Jeg er beredt" inneholder emnemerkene Speidermøte, Speidertur, Trygt miljø i gruppa og Verdigrunnlaget.

INNGÅR I DET VANLIGE SPEIDERARBEIDET

– Merkene er ment som forslag og tips til gjennomføring av aktivitet som likevel skal skje i gruppa, og er dermed ikke noe man gjør i tillegg, utenfor den tida man bruker på speideren, understreker Anders Nordby fra Komite speiding.

Når du har fått godkjent et merke, vil det bli registrert på din side i medlemssystemet Min speiding. Slik holder du oversikt over hvilke emner du har gjennomført. Det er enhetsleder, gruppeleder, kretsleder og ledertrenerne som kan godkjenne når en leder har fullført et merke.

– Vi jobber med å lage mange flere merker enn de som så langt tilbys, forteller Anders Nordby. – Send oss gjerne forslag til aktuelle temaer til merker. Det kan for eksempel handle om noe så grunnleggende som å tenne bål eller om å holde et foreldremøte.

– Jobb med merkene sammen med andre speiderledere i enheten eller i gruppa di! Er dere få ledere, kan du gjerne ta merkene sammen med speiderledere fra en eller flere andre speidergrupper.

Trenger du kanskje litt veiledning for å ta et merke? Snakk med enhetsleder, gruppeleder, eller andre erfarne speiderledere, eller ta kontakt med kretsen din!

ÅRETS JULEGAVE TIL LEDERNE I GRUPPA?
Boka mi er et nyttig hjelpemiddel for ledere og et godt supplement til Speiderlederloggen. Mye godt innhold og ledig plass for egne notater! Pris: kr 60 hos Speider-sport.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** SYNNE HANSEN

En Scouts' Own passer til små og store speiderarrangementer. Bildet er fra Scouts' Own under NM i speiding for noen år siden.

Scouts' Own for alle

Trenger speiderne og du inspirasjon til gode Scouts' Own som passer for alle, uansett livssyn? Her er tips til planlegging og gjennomføring.

Scouts' Own og speidergudstjeneste er to begreper som, feilaktig, ofte brukes om hverandre. For det å tenke på en Scouts' Own som en andakt eller gudstjeneste for speidere, snevrer fort inn forståelsen av hva den kan være. I tillegg kan det begrense kreativiteten i planleggingen og mulighetene som ligger i denne gode aktiviteten.

En Scouts' Own er ment å være en inspirerende, åndelig og uformell seremoni av og for speiderne selv. Innholdet skal være enkelt, konkret og knyttet til dagliglivet.

Det er naturlig å knytte det til speidingens verdigrunnlag, altså speiderloven og speiderløftet.

Seremonien bør være kort. Den holdes gjerne som en del av annen speideraktivitet, for eksempel som morgensamling på tur eller leir. En Scouts' Own trenger ikke være religiøs, men skal gi ro til og rom for ettertanke. Den kan legges opp til å passe for flere religioner og livssyn. Speidingens grunnlegger, Robert Baden-Powell, understreket at å inkludere elementer fra ulike religioner er et vesentlig trekk ved en Scouts' Own. Han minnet også speidere og speiderledere på at det ikke er et poeng at noen skal kjede seg under en Scouts' Own!

Så hvordan legger vi opp en Scouts' Own som har plass til flere livssyn, som fanger speidernes oppmerksomhet og som gir dem noe de kan ta med seg videre?

SPEIDERNES EGEN

La speiderne stå for mest mulig selv! Involver dem i idemyldring, planlegging og gjennomføring.

Hvis de har en bestemt oppfatning av hva en Scouts' Own skal være, kan du hjelpe dem med å utvide forståelsen av hva som er tanken bak.

MASSE Å VELGE BLANT!

Ikke bare speiderloven, men også dikt, slampoesi, sitater og korte utdrag fra bøker, berømte taler, sangtekster, kronikker, innlegg på Si:-D og til og med eventyr kan alt sammen passe med speidingens verdigrunnlag og være et glimrende utgangspunkt for en Scouts' Own. Spør speiderne om de har lest eller hørt noe som har gjort særlig inntrykk på dem!

GITAR ELLER NOE FRA VG-LISTA?

Musikk skaper stemning og er en kjempegod måte å formidle på. Bruk live musikk, hvis noen i speidergruppa spiller instrumenter eller synger, eller bruk andres musikk. Tenk bredt: Det finnes mye musikk som kan brukes til å underbygge en Scouts' Own om for eksempel tilgivelse, nestekjærlighet eller omtanke! VG-lista har med Årets viktigste låt siden 2019 satt fokus på mental helse hos ungdom. I fjor resulterte det i «Alene sammen» med Emelie Hollow – ett eksempel på ganske ny musikk som kan passe fint inn i en Scouts' Own.

ANDRE RAMMER

Dramatisering er en flott måte å konkretisere innhold på. Det kan være effektivt for å holde på oppmerksomheten blant speiderne.
Speidere vil ut, så hold gjerne Scouts' Own ute, hvis det går! Naturen gir en fin ramme og en ekstra dimensjon. Værforholdene kan fungere som en del av formidlingen, enten det er sol og vindstille, stjerneklar kveld, soloppgang eller ruskevær!

Husk prinsippet om Mett – Tørr – Varm, særlig ute: For den som er sulten, tørst, våt eller fryser, er det krevende å holde seg i ro og følge med på det som foregår!

Andreas Nornes er troppsassistent i Horten metodistspeidergruppe og prest i Den norske kirke. Vi har bedt ham om å dele noen tips til planlegging og gjennomføring av Scouts' Own som kan passe for alle:

RESPEKTER HVERANDRES RELIGION OG LIVSSYN:

– Vær oppmerksom på hvordan dere fremstiller og omtaler de forskjellige religionene og livssynene. Det er ikke hyggelig om religionen blir redusert til noe pussig og eksotisk.

Involver speidere med forskjellige livssyn, men bare hvis de selv vil:
– Det er alltid fint å få med representanter fra forskjellige livssyn i en Scouts' Own, hvis det er mulig, men ikke press noen til å gjøre noe de ikke er motivert for. Speiderne skal få slippe å stå som representanter for sin religion eller sitt livssyn, hvis de ikke vil det.

FOKUSER PÅ DET SOM ER FELLES:

– Selv om forskjellige religioner og livssyn på overflaten kan se ganske ulike ut, vil du nesten alltid kunne finne noe som er felles. Gå for de overordnede temaene og snakk bredt, for eksempel om kjærlighet eller tilgivelse. Ofte er ulike religioner ikke uenige om hva som er viktig, men i hvordan man kommer dit.

Mål: L-4, 6, V-4

TA MERKET SCOUTS' OWN
I Speiderbasen finner du merkekravene til fordypningsmerket Scouts' Own (patruljemerke).

VÆR TRYGG PÅ DEG SELV OG HVOR DU STÅR:

– Når du er trygg på hva du selv står for, er det enklere å møte andre og forsøke å forstå hvorfor de tror på det de tror på.

ANDREAS' FORSLAG TIL NETTSIDER MED TEKSTER:

- Bibel.no/nettbibelen
  – Bibelen på norsk, samisk og ukrainsk
- Koran.no
  – Koranen på norsk og arabisk
- Buddhistforbundet.no
  – informasjon om buddhismen og noen tekster
- Ordtak.no
  – korte og lange sitater til enhver anledning ❖

På de første sidene i Boka mi finner du korte, gode tekster som passer til blant annet Scouts' Own.
Kjøp boka hos Speider-sport.

TEKST: OSCAR ELIASSEN FINK I **FOTO:** PRIVAT

Speider på spekteret

Autisme kan være krevende, men det kan også være en gave, mener Oscar. Les om hvorfor, og få nyttige tips fra ham om hvordan legge til rette, slik at de som har autisme trives bedre på møter og turer.

Autisme er et syndrom som rundt 50 000 i Norge har, altså omtrent én av 100. Den er med deg hele livet, men autisme er ingen sykdom. En ting som er viktig å merke seg, er at om du har møtt en person med autisme, har du møtt bare én med autisme: Det finnes flere typer autisme, eller autismespekterforstyrrelser, som det egentlig heter. Ingen av dem er like og alle med autisme er forskjellige!

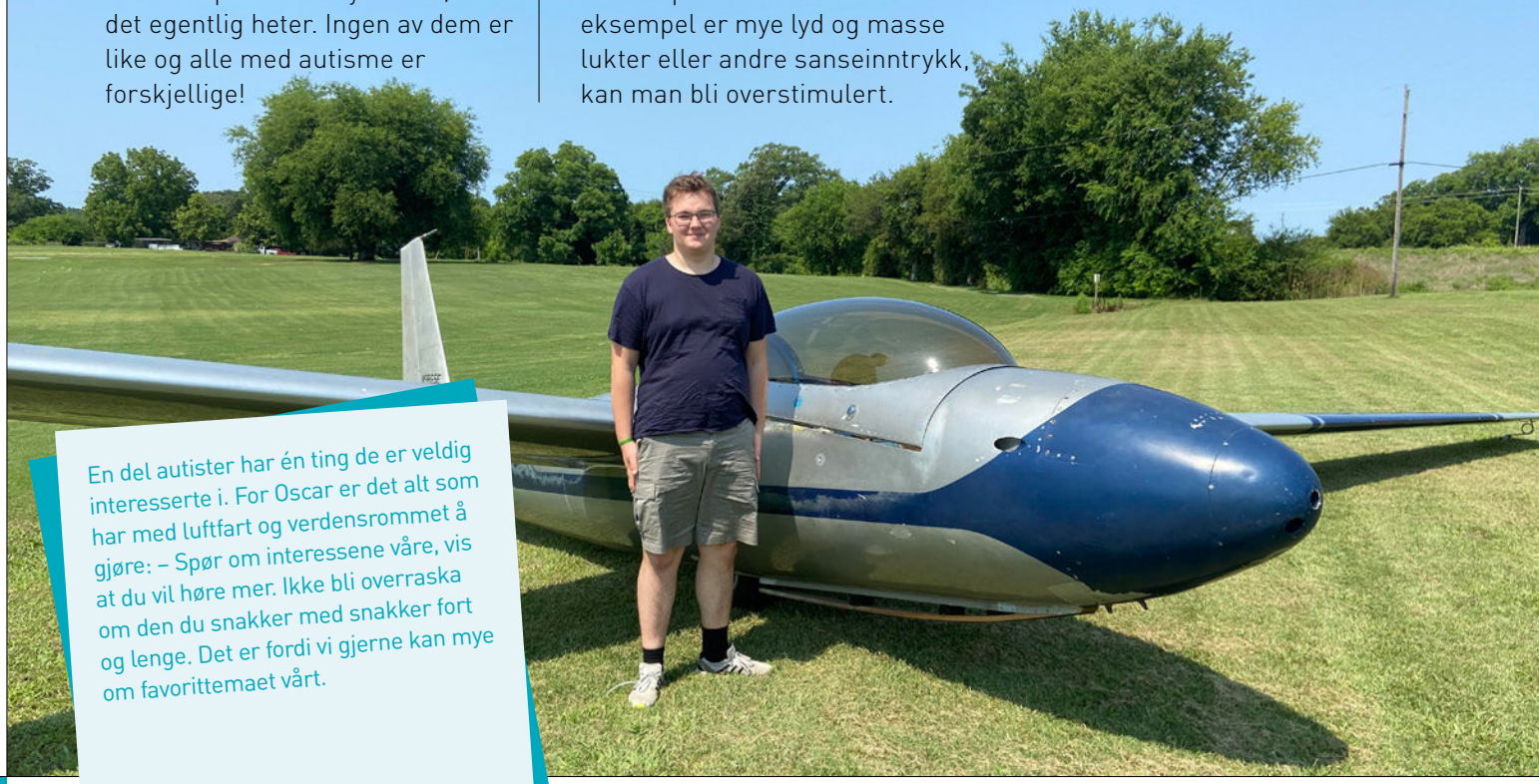
Likevel er det noen felles tips og fakta som kan være nyttige for deg som har en eller flere med autisme eller andre utfordringer i speidergruppa: Vær nysgjerrig! Spør i vei og prøv å forstå, istedenfor å forhåndsdømme. Dette gjelder forresten alle speidere du er leder for!

1. Det kan være vanskelig for noen med autisme å uttrykke seg gjennom følelser. Ofte viser vi ikke hva vi føler, og det kan være vanskelig for oss å «lese» andre personer eller å forstå kroppsspråk.

2. Sansene våre er «kobla sammen» på en annen måte enn hos andre. Vi er ekstra sensitive overfor forskjellige sanseinntrykk. Det kan gjelde lys, men også lyd, lukter og smak. Om man er på et sted der det for eksempel er mye lyd og masse lukter eller andre sanseinntrykk, kan man bli overstimulert. Begeret kan, enkelt forklart, bli overfylt av det som handler om følelser og sanseinntrykk. Det er ikke bare autister som kan ha det slik.

3. Uforutsigbarhet er veldig krevende for alle med autisme! Unngå, så langt det er mulig, brå omveltninger i planene/opplegget. Det er veldig tøft å måtte snu om på noe på et øyeblikk. Blir det endringer på en tur, eller noe annet dere skal, si ifra så raskt som mulig og forklar tydelig, slik at alle vet hva som skal skje og hva dere skal gjøre.

4. Fortell gjerne om hva dere skal gjøre på neste speidermøte før dere er ferdige med denne ukas møte. Da har en med autisme bedre tid til å gjøre seg klar mentalt.

En del autister har én ting de er veldig interesserte i. For Oscar er det alt som har med luftfart og verdensrommet å gjøre: – Spør om interessene våre, vis at du vil høre mer. Ikke bli overraska om den du snakker med snakker fort og lenge. Det er fordi vi gjerne kan mye om favorittemaet vårt.

Det regnbuefargede uendelighetstegnet er blitt et symbol for autisme.

En forutsigbar hverdag er bra for alle barn og unge, det skaper trivsel og trygghet!

5. Husk at vi som har autisme ofte kan slite med det sosiale. Vi kan for eksempel ha vanskelig for å forstå hva som er innafor å tulle om og hva som ikke er det. Det går forresten begge veier: Noen av oss synes det er vanskelig å tolke ansiktsuttrykk og forstå hva andre opplever eller føler.

6. Vær tydelig når du forklarer reglene i en lek, eller gir instruksjoner om noe vi skal gjøre. Vær gjerne detaljert, men hold det kort. Kanskje kan instruksjonene gis steg for steg, i stedet for alt på én gang?

7. Å konsentrere seg og sitte i ro og følge med kan være utfordrende, særlig hvis det foregår noe som vi ikke synes er så interessant. Det er vanlig å tromme med fingrene på bordet, eller å riste på foten. Noen gjentar enkle handlinger, som å åpne og lukke Airpods-boksen flere ganger. Ofte skjer det ubevisst og ufrivillig, det kalles stimming. Det skjer for eksempel når man er opprørt eller lei seg.

Jeg fikk autismediagnosen først da jeg hadde fylt 18 år, andre kan få den når de er yngre. Kanskje oppleves det som et nederlag. Har du noen i gruppa med autisme, og som er usikre på om de kan bli noe her i verden, si til dem at de tar feil! Jeg har vært leder i Ungdomsrådet i kommunen min, jeg har deltatt på «Ung Kultur Møtes» (UKM) og har gått videre til fylkesmønstringen og landsmønstringen flere ganger. Jeg er journalist i SPEIDEREN, har vært journalist på flere leirer og skal være nestleder for kommunikasjon på en kretsleir. Autisme kan være krevende, men det kan også være en gave.

Til deg som har autisme: Gjør det du interesserer deg for, og ikke la være å prøve å gjøre noe bare fordi andre mener du ikke kan klare det. ❖

Oscar fikk tidligere i år vite at han har Aspergers syndrom. Det er en av de mildere formene for autisme, men også han sliter med ulike ting, akkurat som noen med alvorligere grad av autisme.

SPEIDERSJEFENS HJØRNE

TEKST: HÅVARD DJUPVIK | **FOTO:** FOTOGRAF BIRDY - BIRGITTE HENEIDE

Demokrati, feiring av frivilligheten og litt fjas

Det er høst og høytid for demokrati i speiderforbundet. I alle ledd skal det menes, diskuteres og avgjøres. Fra gruppeting, krets- og korpsting via Speider- og Roverforum og helt frem til Speidertinget. Demokratiet er en driver i organisasjonen og gjør speiderbevegelsen til en bevegelse. Påvirkning fra alle deler av organisasjonen, fra unge til de ikke fullt så unge, gir oss det mangfoldet i meninger og innspill som vi trenger for å utvikle speideren sammen. Og det er både spennende og moro.

Og så kan ikke speideren være bare moro, det må være litt gøy også! Det har kjendisene sammen med Steinar Sagen vist frem på TVNorge denne høsten. Det skal kunne fjases litt om og med speidere, men vi som kjenner innsiden vet også at bak fjaset er det mye alvor, mange gode verdier og det er mye som er sånn av en god grunn. Så er det bare fint å se seg selv litt på skrått fra siden iblant.

Vi er på vei inn i avslutningen av et markeringsår for frivillighet. I NSF har vi vist oss frem og feiret speidingen og speiderne, hatt fest og samling for peffer og ledere, og hatt fokus på rovere og unge ledere. Fremtiden for speiderbevegelsen bæres av speiderlederne våre, både de vi har i dag og de som kommer. Fra peff til speidersjef, og alt imellom. Hver dag skaper frivillige magi i speidernorge – og det skal vi fortsette med fremover også, selv om det ikke lenger er Frivillighetens år!

Ønsker alle en fortsatt magisk høst og snart jul!❖

Speiderhilsen fra speidersjef Håvard og Speiderstyret

FORDI VI BRYR OSS

TEKST OG FOTO: VENUSIA VINCIGUERRA

Heisann, Zambia!

Speiderne gjør livet enklere for jentene.

Visste du at én av ti jenter i Afrika går glipp av skolen når de har mensen? Dette øker risikoen for at de etter hvert dropper utdanning (Kilde: UNESCO). Mensen er en normal del av livet for jenter og kvinner, men for millioner av dem er det en stor barriere.

Vi støtter Zambias speidere i arbeidet deres med å lære jenter om menstruasjon og med å bekjempe et sosialt stigma. Girl Guide Association Zambia (GGAZ) viser også jentene hvordan de kan lage sine egne bind av resirkulert materiale, slik at de ikke går glipp av skolen. På den måten får jentene bedre fremtidsmuligheter. Arbeidet er en del av en WAGGGS-kampanje kalt Red Pride. ❖

Norges speiderforbund har i mange år samarbeidet med speiderforbund i Afrika. Det gjør vi fordi vi vil bidra til at barn og unge også andre steder i verden får gode speideropplevelser, får øve på å samarbeide og lede, finner venner og lærer om viktige temaer. I 2021 startet et samarbeid med speiderforbundene i Zambia. Dette finansieres av Norad og av midler fra Speideraksjonen.

HUSK Å SETTE SPEIDERAKSJONEN PÅ TERMINLISTA FOR 2023

Generalsekretær Stine Schultz Heireng på besøk hos speiderne i Zambia i høst.

Nes-Årnes Speidergruppe 19 20

ALLTID BEREDT

Fra 30 gutter og en lærer i 1920 til speidersjefens topputmerkelse.

Her er boka om Nes-Årnes speidergruppe gjennom 100 år.

https://nes-arnes.speiding.no/

KJØP NÅ!

Kr 400,-
(pluss porto)

LØSNING PÅ HODEBRY:

P	K	V	I	N	T	E	R	B	Å	L	J
I	N	Ø	B	U	T	R	S	L	B	R	K
S	D	A	H	T	L	L	T	T	S	N	V
F	U	S	D	N	R	H	Y	V	K	R	D
L	D	T	E	F	H	Y	S	R	I	F	Y
E	U	J	T	Y	T	A	N	N	L	T	F
A	K	E	V	B	S	K	Ø	Y	T	E	R
I	L	R	A	R	N	F	K	F	L	Ø	E
F	U	N	I	C	Ø	E	R	K	Ø	D	K
U	T	E	J	T	B	Ø	Y	S	J	T	R
N	N	H	A	S	A	Å	S	T	L	I	O
S	Ø	I	Ø	Y	L	G	T	E	R	T	A
K	N	M	I	H	L	M	A	J	K	N	F
O	R	M	H	M	T	H	L	Ø	N	I	T
L	Y	E	N	S	A	Ø	L	S	Ø	Y	R
A	R	L	U	E	S	R	P	O	F	D	Å
F	J	U	L	A	K	B	A	K	T	I	V

HEDER OG ÆRE

Vi presenterer speidere, speiderledere og andre som er blitt gjort ekstra stas på for speiderinnsatsen sin.

NSFS HEDERSTEGN

› Eve Nordvall, tildelt av Vesterlen krets

ÆRESKNIV

› Lise Karine Ljunggren Ringstad, tildelt av Salten og Helgeland krets
› Martin Overaa, tildelt av Salten og Helgeland krets
› Siv Nathalie Kravik Amundsen, tildelt av 8. Moss speidergruppe
› Cato Gjørven, tildelt av Myrvoll speidergruppe
› Erling Furunes, tildelt av Myrvoll speidergruppe
› Mats Randgaard, tildelt av Myrvoll speidergruppe
› Bjørnar Evensen, tildelt av 1. Jeløy speidergruppe
› Eirik Bårdslistuen, tildelt av 1. Jeløy speidergruppe
› Mathilde Sørlie Dahl, tildelt av Hemnes speidergruppe
› Ragnhild Brænden, tildelt av Nittedal speidergruppe
› Sølve Vinvand, tildelt av Songdalen FSK speidergruppe
› Terje Axelsen, tildelt av Songdalen FSK speidergruppe
› Terje Stomnås, tildelt av Songdalen FSK speidergruppe
› Bjørn Roger Jensen, tildelt av Vestoppland krets
› Ole Bokn, tildelt av Strand Jørpeland speidergruppe
› Anne-Kristine Pujol, tildelt av 1. Øvsttun speidergruppe
› Magnus Tveit Hamre, tildelt av 1. Øvsttun speidergruppe
› Liv Strand, tildelt av 1. Vegårshei MSK speidergruppe
› Tolv Voie, tildelt av 1. Vegårshei MSK speidergruppe

SPEIDERSJEFENS TOPPUTMERKELSE

Dette er den høyeste utmerkelsen du kan oppnå som stifinner, vandrer eller rover. Hensikten med merket er at det skal være noe å strekke seg etter. Det er egne krav til topputmerkelsen for hver aldersgruppe.

Stifinnere

› Sissel Aurora Trondsen Flock, 1. Gulseth speidergruppe

Rovere

› Johan Fredrik Fick Skarsten, 16. Bergen speidergruppe
› Anna Larsen Rossvang, Bergen studenspeidergruppe/ Trondheim FSK

Gratulerer!

MEDLEMSINFORMASJON

Her er en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap i Norges speiderforbund.

SOM MEDLEM FÅR DU

› Mange flotte opplevelser på møter, turer, leirer og andre arrangementer
› Unik praktisk kunnskap
› Mange nye venner
› Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
› Medlemsbladet SPEIDEREN tre-fire ganger i året
› Rabatt på leie av flotte speidereiendommer og speiderskuta Havbraatt
› Personskadeforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets, korps eller forbund, også utenfor Norge.

MEDLEMSKONTINGENT

Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengige av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på støtten avhenger av hvor mange betalende medlemmer Norges speiderforbund har. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelser. Sjekk at du betaler til riktig kontonummer, og bruk riktig KID-nummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT

Alle medlemmer har et sekssifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen og er registrert i medlemssystemet Min speiding. Oppgi nummeret ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Skal du melde deg ut av speideren, si fra til din lokale leder og/eller send en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

FOR MANGE BLADER I POSTEN?

Er dere flere speidere i familien, kan det være nok å motta ett eksemplar av SPEIDEREN. Dere kan ordne dette i medlemssystemet Min speiding, eller gi beskjed til forbundskontoret.

SPEIDERENS EGEN BUTIKK

Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk.
Se **speidersport.no**. Her finner du alt av speiderklær og utstyr.

SPEIDERNE ER PÅ NETT

Norges speiderforbunds nettside er speiding.no.
På siden **blispeider.no** finner du nyttig informasjon om hva speiding er og hvor nærmeste speidergruppe befinner seg. Følg oss gjerne også på Facebook og på Instagram (#speiding). Mange grupper har også egne nettsider, eller en Facebook-side/-gruppe. Spør en leder i speidergruppa!

NORGES SPEIDERFORBUND

St. Olavs gate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
Nettside: speiding.no

Foto: Iver Gjendem / Speider-sport • Speidere: Elvind og Ragnhild Djupvik / Rælingen speidergruppe